

Sidney Brown csodálkozik

Tegnap irtunk róla, hogy egy csikszeredai anya levelet irt Svájcha. Nem a Népszövetséghez címezte, nem a tizedik főbizottság hatodik albizottságához, hanem egy magánemberhez, névszerint Sidney Brown gyáros urnak.

A nevet az újságban olvasta, ahol sok szépet mondott Sidney Brown ur a munkáról, meg a munkanélküliség okairól.

A csikszeredai anya, a svájci gyáros által ismert okait a munkanélküliségnek egyfelől kiegészítette. Azt írta, hogy a fiát elbocsátották a vasutól, mert magyar.

És Sidney Brown csodálkozott.

Mi már úgy megszoktuk ezt, hogy bizonyl azon csodálkozunk, hogy Sidney Brown ur csodálkozik.

Bizony itt speciális okai vannak a munkanélküliségnek, amelyeket pont ott, a szabad Svájcban, ahol egy kicsit sikerült kiküszöbölni a nacionalista ellentéteket, — nem igen ismerhetnek.

Sidney Brown nem tudja elképzelni, hogy a francia nemzetiségű svájci gyáros elbocsásson egy jó vasesztergályost, mert az német származású.

Ő nem tudhatja, hogy nálunk százával rakták ki a vasutól, a pénzügytől és mindenholonnan a szakképzett, munkaképes erőket csak azért, mert kisebbségek. Nem törődtek vele, hogy ezt az üzemet, a hivatalokat, a rend sínyli meg.

Sidney Brown ur, mostanában kerül tárgyalásra a Népszövetség előtt a Csiki Magánjavak elkobzásának ügye.

Vannak olyan elkobzott magánjavak is, amelyről a csikszeredai öregasszony irt Önnek, de vannak ilyenek is.

Ha csodálkozik akar és megboltráncolni tud, akkor kísérje figyelemmel ezt a tárgyalást és meg fogja érezni nagyban azt, amit az a könnyes csiki levél egy ember kálváriáján keresztül megmutatott.

Drága Sidney Brown, mi már nagyon szerények vagyunk és örülni tudunk annak is, hogy Ön csodálkozik. Erezzük, tudjuk, hogy a vágyak és remények megvalósulásának, a kisebbségi jogok kiteljesedésének állomásai vannak.

Tudjuk, hogy a Sidney Brownok egyszerűen csak csodálkozni kezdenek mindegyre többen és mindinkább hangosabban. Aztán összecsapják a kezüket a csodálkozástól és végül kinyújtják felénk.

Egy-egy ilyen kis levél lehull a csiki szürke fáról és lavina lehet belőle mire leszálad ott, a nagy svájci völgyekbe.

Lassan meg kell, hogy tanulják, nem csak Csikban vannak elkobzott Magánjavak, hanem máshol is és már ahhoz is csak az anyáknak van energiája, hogy levelet írjanak erről.

Annyi sok levél érkezett vissza, annyi-an tagadták le magukat, hogy örülni tudunk annak, hogy végre egy címzett nem ismeretlen.

ELLENFORRADALOM

Spanyolországhól egyre aggasztóbb hírek érkeznek. A fiatal köztársaság nagy nehézségekkel küzd, jobboldali és baloldali elemek turbulenciája akadályozza az új államalakulat megerősödését.

Monarchisták és kommunisták igyekeznek halászni a nagy zavarosban, szélsőséges erők viharos összecsapása közben pusztulnak az értékek, amelyről évtizedek óta annyi sok szépet álmodtak a spanyol tömegek.

A spanyolországi események megint igazolják, hogy sokkal könnyebb az eredményt elérni, mint megtartani. A kilendülő forradalmi energiákat alkotó energiákká átváltoztatni, ez az a nagy feladat, amelyre — úgy látszik — gyengének bizonyulnak Spanyolország új urai.

Az ő gyengeségük az, amely a trónját szított kétbalkézes Alfonzot is erősebbnek tünteti fel náluk.

Távoli világ, távoli események és mégis annyira közről érintenek mindenkit. Azt is, aki nem politizál!

Királyi dekrétummal felfüggesztették a közigazgatási törvény egyik szakaszát

A vármegyei tanácselnökök hatáskörét a prefektusokra ruházták

Bukarest, május 12.

A bukaresti sajtó ellenzéki érületű része nagy izgalommal és felháborodással kommentálja azt a legújabb kormánytervet, amelynek nagy horderejét, ha valóban bekövetkezik, egyelőre csak sejteni lehet. Arról van szó, hogy

a kormány, illetőleg a választások levezetésével megbízott Argetoianu helyettes belügyminiszter a közigazgatási törvény részbeni felfüggesztésére, helyesebben önkényes módosítására készül.

A kérdés a városi és községi tanácsok annyira óhajtott feloszlításából, illetve feloszlátási tervéből fejlődött ki odáig, a hol most tart.

A kormánynak nagy szüksége volna arra, hogy a jelenlegi választási tanácsokat interimár bizottságokkal cserélje ki.

Irtunk már arról, hogy két minisztertanács foglalkozott a terv megvalósításának lehetőségeivel. Argetoianu formát keresett a feloszlításra, lehetőleg olyan formát, hogy az alkotmányosság látszatát megőrizze. Ugy látszik, hogy ezt a for-

mát nem sikerült megtalálni.

Így gondolt Argetoianu arra, hogyha már amugyis erőszakosan kell eljárnia, legalább gyökerében markolja meg az egész közigazgatási törvényt.

Erről tárgyalt a vasárnap esti minisztertanács, amiről nem adtak ki hivatalos jelentést. Kiszivárgott hírek szerint Argetoianu a következő indoklásokat hozta föl:

1. A közigazgatási törvény teljes mértékben való végrehajtása újabb két és fél milliárdjába kerülne az országnak. Erre a jelenlegi gazdasági viszonyok között nincsen pénz.

2. A törvény eddigi részleteiben való végrehajtása nem hozta meg a kívánt eredményeket, sőt igen sok esetben az előbbinél hátrányosabb helyzetet teremtet.

3. Egyébként is, ezt a rendkívül fontos és nagy horderejű törvényt nem is lehet fokozatosan, részletről részletre menően végrehajtani.

Mindezekből tehát az következik, hogy a kormány már most kezdje meg a törvény egyes rendelkezéseinek a fel-

függesztését, illetve a meg nem felelő szakaszok módosítását.

Hírek szerint a minisztertanács is rendkívül heves vita fejlődött ki Argetoianu előterjesztése körül. A miniszterek nagyrésze aggodott, hogy az ilyen erőszakos sakkhúzás akkor, amikor világosan csak a választásokért történik a kormány esélyeinek megnövelése érdekében, csak a diktatura-vadakat támasztaná alá.

Argetoianunak azonban minden tiltakozás ellenére is sikerült elérnie — állítólag — azt, hogy királyi dekrétummal a megyei bizottságok elnökeinek hatáskörét a prefektusokra ruházzák át.

Azt jelenti ez, ha valóban igaz, hogy Jorga kormánya rendeletileg módosít egy törvényt, amit a parlament szabályszerűen megszavazott s amelynek módosítása csak a parlamentnek állana jogában.

Hírek szerint az erre vonatkozó királyi dekrétum már teljesen készen van, sőt a Monitorul Oficial ma délutáni számában meg is jelenik. Ez volna a letagadhatatlan diktatura kezdete, amint a Dreptatea rendkívül heves és támadó hangú cikkében leszögezi.

A királyi dekrétum szövege

Lapzártakor jelenti a Lupta: A közigazgatási törvény erőszakos módosítása, illetve egyik szakaszának diktatórikus

felfüggesztése most már bizonyossá vált. A királyi dekrétum, amelynek szövegét alább adjuk, már a Monitorul Oficial

nyomdájában van azzal az utasítással, hogy a ma délutáni számban megjelenjék. Jorga kormánya megtette az első diktatórikus lépést!

1. A megyei tanácsok elnökének a törvényben megszabott tevékenységi és hatásköre ezen dekrétum alapján felfüggesztetik mindaddig, amíg a közigazgatási törvényt teljes egészében végre nem lehet hajtani. Erre az időre a vármegyei tanácsok elnökének hatásköre a kinevezett prefektusokra száll.

2. Ezen törvény végrehajtásával a belügyminisztert bizzuk meg.

Bukarest, 1931. május 11.

A kormány részéről a királyi dekrétumot Argetoianu belügyminiszter jegyezte ellen.

A Monitorul Oficial közli Argetoianunak azt a fölterjesztését is, amelynek alapján a király a fenti dekrétumot kiadta, illetve aláírta. Argetoianu fölterjesztése így szól:

Sirel

Románia közigazgatását az új közigazgatási törvény alapján vezük. Ezt a törvényt azonban teljes egészében nem lehetett végrehajtani, mert ezáltal két és fél milliárd lej költségű többlet hárult volna az államkincstárra. Tekintette arra, hogy a közigazgatási törvény végrehajtása, miután teljes egészében nem sikerült alkalmazni, olyan félreértésekre adott okot, amelyek károsan befolyásolták az államháztartás működését. Az utóbbi időben tapasztalható félreértések miatt felforgató törekvések kaptak lábra és ezek a felforgató törekvések szabadon érvényesülhettek, mert a vármegyei prefektusok, megszüntetett hatáskörük miatt, nem tudták kellőképpen ellensúlyozni azokat. Figyelembe véve azt is, hogy a megyei prefektusok tág hatáskörére nemcsak a jó közigazgatás, hanem a tekintély elvének tiszteletben tartása érdekében is szükség van, van szerencsém Felséged elé terjeszteni az alábbi dek-

rétumot, amely felfüggeszti a vármegyei tanácselnökök hatáskörét és azt a kinevezett prefektusokra ruházza át. Így állhat módjában a prefektusoknak a jó közigazgatás és a tekintély megszilárdítása.

ARGETOIANU.

Nagy a nyugtalanság

A közigazgatási törvény fentebb ismertetett szakaszának diktatórikus módon történt megváltoztatása rendkívül nagy és érhető nyugtalanságot keltett a nemzeti parasztpárt körében. Manu ma délután páratlanul Bukarestbe érkezett, ahol

Bukarest, május 12.

Érdekes, hogy a kormány alkotmányellenes fellépésével egyidejűleg jelent meg a liberális párt választási manifesztuma, amely röviden ezeket tartalmazza:

A liberális párt nagyobb helyről nyert biztatásra kötött választási egyezményt Jorgával. Az egyezmény tisztán technikai, csak a választások tartamára szól. A liberá-

CAROL.

hosszasan tanácskozott Mihalacheval és Madgearuval.

Argetoianu miniszter egyébként ma a belügyminisztériumban tárgyalt az újonnan kinevezett prefektusokkal és bemutatta a királyi dekrétumot a közigazgatásról.

Argetoianu többek között a következőket mondotta a prefektusoknak: — A megyei tanácsok elnökeinek hatáskörét önökre ruháztuk át. Ezután önök az igazi urak a vármegyékben.

A belügyminiszter ezután kijelentette a prefektusok előtt, hogy a választásokon az erős kézre van szükség, tehát ehhez tartás magukat a prefektusok.

A liberális párt manifesztuma

lis párt akciószabadsága sérthetetlenül megmarad s politikai állásfoglalásait semmiben sem fogja befolyásolni ez a választási egyezmény. Egyébként a párt csak addig marad Jorga oldala mellett, amíg a jelenlegi kormány szigorúan alkotmányos uton jár. Mihelyt erről az utról letér, a liberális párt is kötelességének tartja ellene fordulni.

Nos, a kormány már le is tért az alkotmányos utról.

BRIAND és a megvadult pudrkereskedő

Teljesen bizonytalan, hogy ki lesz Franciaország új elnöke

Páris, május hó 12.

Coty megtámadta, plakátokon és lapjaiban, Briand-t, meglehetősen általánosságban tartott vádakkal, de olyan hangnemből, mely most, közvetlenül az elnökválasztás előtt, alkalmas arra, hogy a külügyminiszter-elnökjelölt ellen hangulatot keltsen. Coty fogait vicsoorgatja és habzó szájjal acsarkodik Briandra, aki, sze rint, elárulta a diadalt, kiárulta a győzelmet, ami persze sokkal hálátlanabb üzlet, mintha valaki pudert és parfümöt árul ki. Ez a féktelen becsvágyu korzikai, aki, az adóhivatal megállapítása szerint, milliárdos frankban, s lapjaira sulyosan ráfizet ugyan, de még így is jobb üzletet csinál, mintha a lapjaiban immobilizált tőke után adót fizetne, aki a régi és előkelő „Figaro”, a legszebb rancia sággal irt francia újság mellé, melyből saját házi és személyes használatára röpiratot züllesztett, megalapította a legjobb francia reggeli- és esti lapot, az „Ami du Peuple-t”, amely reggel és este tíz cnetimes-os árban, egymillió példányban hirdeti Coty dühét, személyes gyűlöletét és hazamentő ötleteit: ez a megvadult pudrkereskedő most pénzének minden energiáját és hatóerejét Briand ellen fordítja. A vádak, melyeket az „Ami du Peuple” három pontban foglal össze a francia külügyminiszter ellen, a következők:

1. Briand „titokzatos hatalmak” vak eszköze, melyek „Franciaország morális és gazdasági összeomlását” készítik elő;
2. Briand „minden olyan eszközzel, melyek egy miniszternek rendelkezésére állanak, meggátolja az ország szanalását” s végül

3. izolálni törekszik az országot... hogy elvesztse vezetés szerepét a nagy civilizált népek között. „Eppen ilyen joggal állíthatná általánosságban, hogy Briand rokonszenvezik a hasisevőkkel, vagy merényletet készít elő a frank ellen, vagy akármit. Bizonyítékait „arra a napra tartogatja, mikor Franciaországnak ez a nemzetközi ellensége jelöltetni meri, vagy engedni magát a köztársaság elnöki tiszt ségére.” Ez a nap közel van, Briand, aki saját támadásokra soha nem válaszol, most, úgy látszik, elérkezettnek tartja a pillanatot, hogy a rendelkezésére álló sajtót mozgósítsa, s a „Volonté” hatalmas plakátokon, melyek minden párisi hirdetőszlopot beborítanak, válaszul Cotynak, aki „három év előtt még mindig annyira helyeselte Briand békepolitikáját, hogy fennjárt a Quai d'Orsay-n s felajánlotta szolgálatait!” — s csak, mikor nem jutott bizonyos kedvezményekhez, melyeket szolgálatait jutalmául kért, kezdte meg irtó kampányát a locarnói politika nagyesetere ellen. De nemcsak Coty, hanem az egész köztársasági jobboldal megszólaltatott most, utolsó pillanatban minden zangszert, s az „Action Française-től, az „Echo de Paris-ig” kirobant minden szenvedély, a gyalázkodásnak, a hisztérikus vádaskodásnak, az imperialista és nacionalista, „gloire”-t üvöltő sajtónak minden rimadonnája pennáját köszörülte Briand ellen, ha csakugyan be akarna vonulni az Elyséebe. Az „Action Française”, „A pápa jelöltje” címmel lenyomtatja egy agybefolyásu klerikális lapnak, a „Croix du Cantal”-nak véleményét, mely... „ugy hiszi, hogy az az ember, aki elhintette a világban az Európai Egyesült Államok nagy eszméjét, helyén lenne az Elysée palotában. S ha azt akarják mondani, mikor Briandt a pápa jelöltjének nevezik, hogy ő is a Szentatya által helyezett

béke szellemében dolgozik, akkor igazuk van.” A francia monarchisták lapja a klerikális nyilatkozathoz ezt a megjegyzést fűzi: „Ki álmolta volna, hogy a szenteltvíz és a trágylé így összeillenek?”

Briand, aki egy hosszú karrieren, huszonöt évesztendő miniszterségen át nagy eredményeket tudott elérni azzal, hogy hallgatott, mikor mindenki beszédet várt tőle, s megszólalt, mikor a legkevésbé várta, hallgat most is. Eddig egyetlen szó

Megindult a tárgyalás a kormány és a magyar disszidensek között:

Hatlegan erdélyi miniszter Krenner Miklóssal, Bernády Györggyel, Tökés Ernővel és Koós Károlyal folytat tárgyalásokat

Bukarest, május 12.

Hatlegan Gyula erdélyi miniszter — amint azt már jelentettük, — Bukarestbe érkezett és elfoglalta hivatalát a miniszterelnökségi épületben. A kormány Hatlegan minisztert bízta meg az erdélyi megyék kormánylistájának összeállításával. Az új erdélyi miniszter egy mai nyilatkozatában kijelentette, hogy a kormány nevében tárgyalásokat foly

val nem árulta el, hogy elfogadja-e a jelöltet? Soha ilyen tájékoztatásban nem készült még Franciaország erre a nagyfontosságú aktusra, mint most, május 13-án, mikor éppen úgy elnökké választ hatnak utolsó pillanatban olyan valakit, akinek neve eddig fel sem bukkant a választási kombinációk listáin, mint ahogy a jobboldal minden erőlködése ellenére, utolsó pillanatban elnökké választhatják Briandt, talán éppen ellenségei segítségével, akik végül nem találnak más módot rá, hogy az örök külügyminisztert kiteleptessék a Quai d'Orsayról.

S ez a megoldás lenne Briand különös karrierjének különös befejezése, hogy azok kénytelenek megválasztani elnöknek, akik legjobban gyűlölik, — azok küldik be az Elysée-be, akik ma kötelet ígérnek neki, mert másképp megszabadulni nem tudnak se tőle, se politikájától. Ez lenne az, amit úgy neveznek: „fölfelé bukni” — csakugyan, feljebb már nem is lehet

Márai Sándor.

Ha nem fogy a három lejes gyufa

Mi történik a kolozsvári gyufagyárnál?

Kreugerék szerződéses kötelezettségeik ellenére június elsejére telmondtak száznegyvennyolc alka mazottnak Mi lesz az éveken át befizetett nyugdíjárulékokkal?

Kolozsvár, május 12.

A kolozsvári gyufagyárnál olyan események történnek, amelyek óriási izgalmoban tartják a vállalat alkalmazottait.

Már április elsejével az igazgatóság 32 embert betegség, korhatár és más cimen nyugdíjazott.

Habár a nyugdíjazás nem ment a legszabályszerűbben, a gyár által foglalkoztatott tisztviselők és munkások riadalma rövidesen elült, mert azt hitték, hogy a svédeknek csak teljesen munkabíró emberekre van szükségük, és így további leépítések nem lesznek. Ezt annál inkább gondolhatták, mert

a Kreuger-csoport és az állam között létrejött szerződés egyenesen kötelezi a svéd koncern az államtól átvett alkalmazottak megtartására és szerzett jogaik respektálására.

Ugy látszik azonban, hogy a szerződésnek ez a pontja nem elég precíz és a házagokon keresztül az új érdekelttség céltudatosan szabadulni akar mindazon alkalmazottaitól, akiknek szerzett jogaik vannak. Ennek a szándéknak kitünően jött a Kreuger-csoport első romániai üzletének negatív eredménye. Az óriási világrösztr méreleg szerint ugyanis a svédek 21 millió lej veszteséggel

zárták le első üzletüket és azt a gyufafogyasztás visszaesésének tulajdonítják.

S miután a fogyasztás csökkent, nincs szükség annyi munkásra.

Május 8-án este az osztályfőnökök összehívták a gyufagyár összes alkalmazottait és közölték velük, hogy miután a gazdasági válság, amelynek vége előre nem látható, a gyufagyártás minden téren károsan érezteti hatását, a vállalat kénytelen a termelést korlátozni és ezzel egyidejűleg munkásainak egy részét elbocsátani.

Pontosan 148 embert, hivatalnokot és munkást épít le a gyufagyár már június elsején, köztük olyan alkalmazottakat, akik 10—18 éve vannak a vállalatnál.

Ez a bejelentés óriási konsternációt keltett a gyufagyári alkalmazottak körében, miután tudomásuk szerint a svéd érdekeltségnek nem áll jogában egyetlen embert sem elbocsátani. Mert bármennyire igaz is, hogy a gyufagyártás visszaesett és a kolozsvári gyufagyár hetenként csak 3 napon át dolgozik, de az állammal kötött szerződés mégis csak kötelezi Kreugeréket minden konjunktúra alakulástól függetlenül. Még nagyobb visszatetszést szült az érdekelték körében az a különbségtétel, hogy míg április elsején a leépített 32 munkást nyugdíjazták és havi 800—2000 lej nyugdíjat állapítottak meg a részükre, holott sokan alig 2—3 éve vannak a gyárnál, addig

a most leépített 148 embert megfosztották a nyugdíjjogosultságtól, holott ezek az alkalmazottak még most is fizetik nyugdíjárulékukat.

A gyár vezetősége teljesen igazságtalannul járt el ezzel a 148 alkalmazattal szemben, aki éveken át keresetének 5

Antinevralgic

DR. MANU MUSCEL

azegyetüli gyógyszer influenza, migren, idegzsákák stb. ellen Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban.

százalékát nyugdíjra fizette be és most 3 havi alapfizetéssel teszik ki az uccára. Eltekintve attól a súlyos jogfosztástól, hogy nyugdíjas állásból senkit sem lehet elbocsátani fegyelmi vétség nélkül, a Kreuger-csoport egyenesen hasznát huz a szerencsétlen alkalmazottak tragédiájából. Egy-egy régi alkalmazott, aki 15—20 éve van a gyárnál, havonta 150—200 lej fizetett be a nyugdíj alapra, vagyis egész szolgálati ideje alatt 54—72, illetve 96 ezer lej, most pedig az átlag 2500—3000 lejes alapfizetést akarják neki adni 3 hónapra végkielégítés gyanánt, vagyis összesen 7500—9000 lej. De

mi lesz a többi befizetett összeggel, amit nem térítenek vissza?

A gyufagyári munkások felkeresték Olaf Gange igazgatót, a svéd gyufatröszt megbízottját, hogy a váratlan és jótalan elbocsátás okát megtudakolják. Az igazgató arra hivatkozott, hogy a romániai gyufafogyasztás elégtelen volta készíti a vállalatot a leépítésre. A munkások küldöttsége erre megjegyezte, hogy

azért nem fogy Romániában a gyufa, mert 3 leje kerül, amikor Csehszlovákiában 1 lej egy doboz gyufa ára.

Szállítsa le a tröszt legalább 2 leje a gyufa árát, azonnal ismét fellendül a fogyasztás és a gyár nemcsak, hogy 3 nap helyett 6 napot dolgozhatna egy héten, hanem a munkáslétszám csökkentése sem volna szükség. Erre a közbevetésre azonban Gange igazgató nem válaszolt. A munkásoknak arra a kérdésére, hogy mi történik az általuk befizetett nyugdíjjal, Gange igazgató azt felelte, hogy ha sikerül másutt elhelyezkedniük, tovább fizethetik a nyugdíjárulékukat és amikor meglesz az igény jogosultságuk, meg fogják kapni a megfelelő nyugdíjösszeget.

Ez a válasz azonban nem nyugtatta meg a leépített alkalmazottakat és harcolni fognak a jogfosztás ellen.

Amerika

Egy newyorki folyóirat került a kezünkbe, a „The Nation.” Ebből valók az alábbi apróhirdetések:

„Ki akar Ön menekülni a civilizációnak nevezett bolondokházából? Erre csak egy mód van, ha belép a konvenciónkülkü emberek „Contact”-klubjába. Az egyetlen intellektuális egyesület Amerikában. Irjon „Contact” 211, East 11th Street Newyork City.”

„SZINDARABIRASI LABORATORIUM (Ida Rauh, igazgató.) Provincetown, Mass. (Nyári tanfolyam.) Cím: Ida Rauh.

18. Gramercy Park. Newyork.”

„Fiatalember társadalomtudományt, állattant tanít, ezenkívül antropológiai órákat ad. Box 348. Nation.”

„Kiadó hétszobás lakás, West 68. Central Park, gyönyörű kilátás, tennispálya, két fürdőszoba, rádió, hűtőköszülék, könyvtár stb.”

„Tegyen kirándulást Szovjetországra! Tekintse meg az öt éves tervet! 30 nap 360 dollár. Találkozás Berlinben július 15-én. — Mindenféle felvilágosítással szolgál: David Ostrinsky 18. East 41 Street Newyork.”

„Mr. és Mrs. Arthur Hyatt Morse angol vendéglátást nyújt farmjukon Orange Countyban, napi öt dollárért.”

„Hat szereplő keres egy szerzőt, — Bijou Theatre, Newyork, Broadway.”

„HERCULES” S. A. Diclosan-martin által gyártott, földgázzal égetett, tartós, fagyálló

cserép

előnyös áron kapható FABRICA DE PRODUSE CERAMICE din CRISTIAN S. A. Cristian jud. Braşov. sz 12916

Telef. 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma. KEDDEN, szenzációs Premier:

DIE BLONDE NACHTIGAL

(A szöke csalogány)

Német beszélő és éneklő, pazar rendezési sláger. — Főszerepben: ELSE ELSTER a bécsi „Theater an der Wien” színház leucjabb Revue-Stárja, partnere HARRY HALM és ARTHUR HELL. — Slágerszámok:

Mach mit mir eine Mondscheinfahrt.
Das Herz der Frau ist ein kleines Liebeshotel.
Weisst du noch, weisst Du noch kleine blonde Grete.

Jön a legnagyobb filmesemény: EMIL JANINGS-al!

WESTERN ELECTRIC beszélőgép

BERETVAPENGE

YILAGNIRU

MEM DE LUXE

KAPHATÓ

VEZERKEPVISELET: M. MARGULIUS, BUCURESTI SMARDAN 4.

Litvinoff elutazott Genfbe

Berlin, május 12.

Litvinoff orosz külügyi népbiztos ma, Berlinben át, Genfbe utazott, hogy ott részt vegyen a Népszövetség új ülésén. Litvinoff kíséretében egész sereg különböző szakértő van.

Halálra ítélt főhadnagy

Leitmeritz, május 12.

Annak idején részletesen beszámoltunk a Leitmeritz gyilkosságról, amely nagyjában mindenben egyezik a budapesti Léderer-féle gyilkossággal.

A bűntény elkövetői Varilek Ferenc katonatiszt és felesége voltak. Közös megegyezéssel a 21 éves fiatal asszony az utcán kikezdett és megismerkedett Kreyza 35 éves durgazdag marhakereskedővel, aki az asszonyt követte a lakására. Ott az előre megbeszélt terv szerint, Varilek „tetténérte” feleségét a marhakereskedővel. Baltát ragadott és Kreyzát agyonverte, majd a holttestet szétdarabolta és felesége segítségével az Elba vizébe dobta.

A leitmeritz esküdtsek tegnap tárgyalta le a felháborító bűntényt és Varileket köztöltési halálra, feleségét pedig 9 évi fegyház-büntetésre ítélte. Az elítéltek felebbezték.

Chaplin nem jön többé Európába

London, május 12.

Visszautazása előtt Chaplin tegnap még részt vett egy jótékonyági ünnepségen, amelyen kijelentette, hogy ez volt az első és utolsó kirándulása Európába, többé nem jön át a kontinensre.

Chaplin azzal indokolta elhatározását, hogy Európában félreértették. A nagy movizsinészt állítólag az kedvetlenítette el, hogy új filmjének nem volt olyan sikere Európában, mint amelyet remélt.

BRIAND

elfogadta a közár-
sasági elnökségre
való jelölést

Páris, május 12.

Egész Franciaország nagy érdeklődéssel és izgalommal várja szerdát, amikor meg kell választani a köztársaság új elnökét. Tudjuk, hogy az elnökségre egyik legszármazottabb jelölt Briand külügyminiszter volt, aki azonban idáig nem nyilatkozott arról, hogy a jelölést elfogadja-e. Hétfőn azonban a francia politika nagymestere is döntött és hivatalosan is elfogadta a jelölést, amely esetleg a francia állam fejévé emeli.

Junius 1-én lép életbe a vasúti fürdőkedvezmény

Bukarest, május 12.

A vasutügyi igazgatóság elhatározta, hogy a tavalyi érvényben volt 50 százalékos vasúti kedvezményt, az idén június elsejével lépteti életbe és október elsejéig lesz érvényben. Az ötven százalékos vasúti kedvezmény azokat illeti meg, akik fürdő, vagy üdülőnek minősített állomásokra utaznak. Az elindulásnál egész jegyet kell váltani, amelyel aztán ingyen vissza is lehet utazni.

Uj prefektusok

Bukarest, május 12.

Hétfőn délután újabb kinevezett prefektus különítmény tette le az esküt a belügyminisztériumban. A választási előkészületek során ugyanis több megelőzőleg kinevezett prefektus más missziót kapott a kormánytól néhány képviselőnek is felleptek s így újabb kormánypárti gardának az elhelyezése vált lehetővé.

Az erdélyi vármegyék közül a következők kaptak új, illetve legújabb prefektust: Arad megye: Gh. Serban. Bihar megye: Angutin Ciurdu. Hunyad megye: Dumitriu Bratu. Máramaros: Flaviu Jurca, Maros: Eugen Raileanu, Naszód: Stefan Scridon, Udvarhely: V. Cuparescu, Nagyiküllő: Dionisie Moldovan, Háromszék: Grigore Popescu, Torda: Virgil Ciobanu.

Jorga: Ha nem kapok többséget, újra feloszlatom a parlamentet

Több törvényt
hatályon kívül
helyeznek

Bukarest, május 12

Az egyik bukaresti román lap munkatársa beszélgetést folytatott Jorga miniszterelnökkel. Az újságíró megkérdezte Jorgától, igaz-e, hogy fel akarja oszlatni a megyei és városi tanácsokat.

Jorga: Igaz.

Nemcsak a tanácsokat akarom feloszlítani, hanem több olyan törvényt is

hatályon kívül fogok helyezni, amelyek megítélésem szerint alkalmatlanok.

Ha az újonnan összeülő parlament számon fogja tőlem kérni, hogy miért helyeztem hatályon kívül ezeket a törvényeket, majd megadom a választ.

Az újságíró: És ha nem lesz többsége a parlamentben?

Jorga: Akkor ezt a parlamentet is feloszlatom és újból kirom a választásokat.

Máramarosban a Vasgárdis- tákat a nemzeti parasztpárt listáján jelölik

Máramarossziget, május 12.

A nemzeti parasztpárt kebelében megindult bomlásra és fejesztettségre jellemző az a „kartell”, amelyet dr. Lázár Illés, a nemzeti parasztpárt máramarosi exponense kötött, a vasgárdistákkal. Lázár Illés hosszas tárgyalás után rávette a borsai eseményekből ismert Berinde és Dumitrescu lelkészeket, valamint Constantin Danilát, az ismert antiszemita agitátort, hogy lépjenek be a nemzeti parasztpártba és ez esetben felajánl részükre egy helyet a listáján. Lázár Illés Berindét akarja listáján jelölni, a vasgárdisták azonban Constantint Danila személyéhez ragaszkodnak aki a nemzeti parasztpárt máramarosi listáján harmadik helyen fog szerepelni.

Kinos feltűnést keltő egyezményről Lázár Illés nyilatkozik egy újságíró-

nak és azzal próbálta azt magyarázni, hogy

a máramarosi zsidóság érdekében cselekedett így, mert ezáltal a vasgárda beolvad a nemzeti parasztpártba, tehát nem lesz rendbontás.

Lázár Illés lépése a zsidóságot rendkívül kellemetlenül érintette.

Tegnap egyébként Máramarosszigetre érkezett Crisán György volt államtitkár, aki megkísérelte, hogy a Juga frakciót kibékítse Lázárral, ez azonban nem járt eredménnyel. A Juga frakció ezután a Stere párttal, vagy a szociáldemokratákkal indul a választásban.

Külön listával indulnak Máramaros-megyében a Cuzisták, akiknek listavezetőjük Misu Florescu, bukaresti erdőmérnök.

Az új vasúti menetrend

Nincs egyetlen vonal, ahol változás ne történt volna, a majus 15-én életbelépő menetrendnél

Brassó, május 12.

A május 15-én életbelépő új vasúti menetrend — amint tegnap már közöltük —, sok változást hozott. A változás teljes, amennyiben

nincs egyetlen vonal, ahol a régi menetrend megmaradt volna.

A személyi közlekedésnek ilyen nagyarányú változását, a közép-európai időszámítás bevezetése hozta magával.

Az Orient Express az eddigi 12.15 óra helyett 15.35-kor indul Bukarestből és 3.00 órakor érkezik Aradra.

A Simplon Express indulási ideje megmaradt, a menetideje azonban rövidebb, hogy az időszámítás miatti egy óra különbözetet behozza határig.

A 3-as Rapid 8.30 helyett 10.10-kor indul Bukarestből, Brassóba érkezik 13.59-kor (12.30 helyett), Kolozsváron van 20.29-kor és Nagyváradon 23.25-kor. Visszafelé 6.00-kor indul Nagyváradról (eddig 8.29), Kolozsvárról 9.08-kor, Brassóba 15.36-kor és érkezik Bukarestbe 19.29-kor. (ezelőtt 22.35-kor.) A régi rapidvonalak: Rapid Bucovina és Rapid Dunarea menetrendjében már csak félórás eltérések vannak.

A nemzetközi vonatkozású 21-es és 22-es Express (Budapest—Prága) pontosan egy órával indul később és egy órával érkezik hamarabb Bukarestbe az új időszámítás miatt. Brassóba indul Arad felé 20.42-kor, Bukarest felé 9.26-kor.

A másik aradi gyors a 23-as 19.40-kor indul Bukarestből (21.45 helyett) és Brassóba 0.56 órakor (3.06 helyett);

ellenvonata a 24-es gyors Aradról 16.00 órakor indul (eddig 17.15). Brassóba 3.17-kor (eddig 4.05) és Bukarestbe érkezik 8.00 órakor. Ez a gyors Tövisen a 33-as, illetve 34-es számú vonatok révén meghosszabbítást kap Kolozsvárig, — előbbi 6.45-kor indul tovább és Kolozsvárra érkezik 8.50-kor, (10.21 helyett), — utóbbi 18.50-kor indul Kolozsvárról és 21.08-kor csatlakozik Tövisen a 24-es gyorshoz.

Nagyvárad felé két teljes gyorsvonat pár közlekedik a 31—32-es és a 33—36-os. Amíg eddig a két gyorsvonatpár indulása között csak 3 és fél óra volt, — most a 31-es gyors 6.35-kor indul Bukarestből, 11.27-kor Brassóba és Nagyváradon van 21.10-kor, — a 33-ös gyors 22.25-kor indul Bukarestből, 3.30-kor Brassóba és Nagyváradra érkezik 15.07 órakor. Visszafelé a 32-es gyors Váradról indul 7.30-kor, a 36-os 13.43-kor, Brassóba indul 18.22, illetve 2.09 és Bukarestbe érkezik 23.00 és 6.40 órakor.

A Bukarest—Nagyvárad 501-es személyvonat Bukarestből 23.30-kor indul, Brassóba 5.56 órakor, míg ellenvonata Brassóba 7.55-kor indul Bukarest felé az eddigi 9.07 helyett. Bukarestből Brassóba még két személyvonat érkezik, az egyik 15.30, a másik 18.47 órakor, míg Bukarest felé 19.20 és 0.19 órakor indulnak. A tövisi 319-es személy 20.58-kor, míg a nagyvárad 317-es személy 15.27-kor indul Brassóba, Brassóba érkezik 23.50, illetve 18.50-kor.

Brassóba: Madéfalva felé 6.35, 12.40,

15.35 és 20.45 órakor indulnak vonatkár, Madéfalva felé az érkezési idő 1.30, 7.48, 13.50 és 18.15.

Bereckbe 18.17-kor indul és Bereckből 8.50-kor érkezik vonat Brassóba. (Két vonatkár Sepsiszentgyörgyön csatlakozik.)

Zernest felé indulnak 8.40, 13.45, és 20.15, — Zernestről érkeznek 7.00, 12.15, és 18.20 órakor, míg Szeben-felé 6.35, 13.30, Szebenből 11.00, 17.58 érkeznek Brassóba vonatok.

Általában meg lehet állapítani, hogy a nyári menetrendet a vasut az eddiginél nagyobb gondnal és körültekintéssel állította össze, bár még mindig vannak hibák, rossz csatlakozások és különösen a szárnyvasutakon lehetetlenül hosszú menetidők.

Budapest főpolgármestere diplomáciai úton kéri az utód- államokat az utlevélterror meg- szüntetésére

Budapest, május 12.

Budapest székesfőváros közigazgatási bizottságában Wolff Károly a napirendi pontok tárgyalása után szövegelt, hogy az utódállamok hatóságai akadályozzák a budapesti nemzetközi mintavásárra utazók elé és megakadályozzák, hogy utleveleket szerezhessenek a átlépéssék a határt. Ez a magatartás nemcsak a kereskedőknek jelent súlyos károkat, de ellenkezik a nemzetközi egyezményekkel, sőt a trianoni határozmányokkal is. Felkérte Ripka főpolgármestert, hogy az utódállamok budapesti diplomáciai képviselőinél járjon közbe az érthetetlen zaklatás megszüntetése érdekében. Ripka Ferenc dr. főpolgármester ígéretet tett arra, hogy a külügyminisztériumnál azonnal eljár a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

A kémkedési pör tárgyalása

Bukarest, május 12.

A kémkedési bűnpör hétfő délutáni tárgyalásán Koscher vádlott a szigorú elszármazott verésekről és kínzásokról tett vallomást, majd Gaudisch kereskedő állt a bíróság elé, aki a vádirat szerint segédkezett Valcev rádiólaboratóriumában az ellopott akták lefényképezésében. Gaudisch tagadta, hogy kémtevékenységet végzett volna, mert sejtelt sem volt arról, hogy milyen célra szükségesek a fényképmások. Klauda mérnök vallomása azonban beismerte, hogy három hónap alatt körülbelül 100.000 lejt kapott a kémtevékenység vezetőitől.

A kedd délelőtti tárgyaláson a hadbíró Gaudisch és Rosescu külügyminiszteriumi, továbbá Dobrescu és Theodorescu hadügyminiszteriumi tisztviselőket hallgatja ki.

A vádlottak beismerik, hogy összeköttetésben állottak a kémtevékenység tagjaival, de azzal mentik magukat, hogy ők nem fizetést kaptak, hanem kölcsönképpen vettek fel bizonyos összegeket.

Az elnök a négy vádlottat előbb egymással, majd közvetlen főnökükkel Klauda mérnökkel, később pedig Koscherrel szembesíti. Kihallgatásuk és szembesítésük az egész délelőtti igénybe vette, úgyhogy a tárgyalást fél 1 órakor az elnök berekesztette.

Revolverrel megakadályozott gyermekszöktetés

Marosvásárhely, május 12.

Kedden délelőtti félgyór órakor revolverlövés hallatszott John Valentin, Marosvásárhelyen lakó, amerikai származású orvos Városház-téri lakásából. Az elősiető szomszédok a főorvos feleségének kezében füstölő browningt találtak, amelyből, — mint később kiderült, — az asszony riasztó lövést adott le. A főorvos felesége a lövéssel azt akarta megakadályozni, hogy kis unokáját, veje, Januare Popescu főhadnagy, aki rossz viszonyban élt a főorvosnő leányával erőszakkal magával vihesse a regátba, ahová a főhadnagyot áthelyezték. A családi háborúság indítóoka tulajdonképpen az volt, hogy a főhadnagy fiatal felesége és annak szülei Amerikába készültek visszavándorolni és természetesen magukkal akarták vinni kis unokájukat is, amit azután követett volna a fiatal házaspár válása.

A hatóságok mindenesetre vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy a fegyverhasználatnak nem volt-e különös célja. A kislányt különben, ak miatt az egész családi háború kitört, a szakácsné helyezte időközben biztonságba.

Sz. 2129

Európai viszonylatban

elsőhelyen a mű

Székhely

Buforesarnokában,

CLUJ, STRADA REGINA MARIA 23-25

vásárolhatnak kizárólag aradi iparművészek által tervezett és készített művészi vonalú butorokat. — Legújabb modellek, legolcsóbb árak

hálószobák - - - - - Lei 10.000*—től

ebédlők - - - - - 24.000*—től

ultramodern diófa uriszobák - - - - - 20.000*—től

Különleges ultramodern konyhák, művészi kivitelben.

Vidékieknek vásárlás esetén utiköltség megtérítés.

Bizományosok az egész ország területén kerestetnek.

ARAD MARAD

BUTOR

Buforesarnokában,

CLUJ, STRADA REGINA MARIA 23-25

vásárolhatnak kizárólag aradi iparművészek által tervezett és készített művészi vonalú butorokat. — Legújabb modellek, legolcsóbb árak

hálószobák - - - - - Lei 10.000*—től

ebédlők - - - - - 24.000*—től

ultramodern diófa uriszobák - - - - - 20.000*—től

Különleges ultramodern konyhák, művészi kivitelben.

Vidékieknek vásárlás esetén utiköltség megtérítés.

Bizományosok az egész ország területén kerestetnek.

Válságos helyzetbe került az Osztrák Hitelintézet

140 millió shilling vesztesége van a Rothschild érdekeltség nagy osztrák pénzügyi intézetének

Bécs, május 12. Osztrák pénzügyi körökben nagy idegességet váltott ki az egyik legnagyobb osztrák pénzügyi intézet, az Österreichische Credit Anstalt für Handel und Gewerbe — röviden, Osztrák Hitelintézet, — nagyarányú vesztesége, amelyet most közzétett, 1930 évi mérlegében kimutat. Az Osztrák Hitelintézet, amely a Rothschild érdekeltséghez tartozik, 140 millió shilling veszteséget mutat ki, alaptőkéje ezzel szemben 125 millió, tartalék tőkéje pedig 40 millió shilling.

A bank igazgatósága veszteségét közzétette az osztrák szövetségi kormánnyal, amelynek segítségét kéri a szanaláshoz. A veszteségek a következőképpen állottak elő: 60 millió a Bodenkreditanstalttal való fúzió, 40 millió értékpapírokban beállott értékesíthetőség, 40 millió tönkrement adások következtében beállott veszteség.

A szövetségi kormány elhatározta, hogy azonnal közbelép, nehogy újabb bankösszeomlás rázkódtassa meg az osztrák piacot. A kormány három nap óta valamennyi jelentős tényezővel tárgyalta a legrégibb és legtekintélyesebb osztrák bank megmentése érdekében. A tárgyalások során a következő megoldási lehetőségeket állapították meg:

Az Osztrák Hitelintézet részvényeit, illetőleg részvénytőkéjét 25 százalékkal leszállítják, egyben olyan új

anyagi erőt biztosítanak az intézetnek, hogy az intézet 165 millió saját tőkéjét nemcsak helyreállítsák, hanem még szaporítsák is.

Ezt az általános érik el, hogy az osztrák állam 100, az osztrák nemzeti bank 30, a Rothschild-csoport pedig ugyancsak 30 millió shillinggel járulnak hozzá a bank szanalásához.

Az állami hozzájárulásnak biztosítására az osztrák nemzeti bank törvényjavaslatot terjeszt be kincstári jegyek kibocsátásáról.

A javaslatot e hét végén már be is terjesztik, azt azonnal megszavazza a parlament, hogy a gyors lebonyolítást keresztül lehessen vinni. Az így kibocsátott kincstári jegyeket három évre adják ki. Az új kibocsátások elhelyezése sok lesz nehéz, mert úgy a gazdasági körök, mint a politikai tényezők egyetértenek abban, hogy az önhibáján kívül megint Osztrák Hitelintézetet szanalni kell és működését továbbra is fenn kell tartani.

Az Osztrák Hitelintézet helyzete nem csak a belföldi köröket foglalkoztatja, hanem külföldi pénzügyi köröket is. Ma az osztrák fővárosba érkezik Quesnay, a Nemzetközi Fizetések Bankjának vezérigazgatója, valamint az Angol Nemzeti Bank egy teljhatalmu megbízottja, akik nemzetközi segítséget helyeznek kilátásba arra az esetre, ha ilyen segítségre szükség volna.

JELÖLÉSEK

A Magyar Párt vidéki tagozatai nagyrészen elkészültek a jelölésekkel

Brassó május 12.

A magyar párt megyei tagozatai nagyrészt elkészültek a jelölésekre vonatkozó előterjesztésekkel. Általában simán, nagyobb izgalom nélkül hozhatták meg döntéseiket a megyei intézőbizottságok, így a kialakult jelölőlisták olyan tiszta képet mutatnak, hogy azokon valószínűleg a központi vezetőség is csak apróbb módosításokat eszközöl.

Zavar ma már csak Temes megyében van, ahol a magyarpárti vezetőség új helyzettel találta szembe magát.

A DISSZIDENS SVÁBOK.

Temes megyében a disszidens svábok csoportja elhatározta, hogy tevékeny szerepet kér a politikai életben s teljes erejével részt vesz a mostani választásokon. Önállóan azonban kevés reménnyel indulhatna s ezért paktumajánlással fordult a magyar párt ottani vezetőségéhez. A magyar párt úgy találta, hogy nem szabad kategórikusan visszautasítani a Freie Deutsche Volksgemeinschaft közeledését. Miután azonban a paktumkötés központi jóváhagyásra szorult, a párt vezetősége kétféle jelölőlistát állított össze. Az egyiket arra az esetre, ha a központ az önálló lista mellett foglal állást, a másikat, a disszidens svábokkal közösen. Az önálló lista élén Ambrózy Andor báró áll, a paktumosán Kriván Gyula dr.

A temesvári magyarság javarészt az önálló lista mellett foglal állást s nem tartja szerencsésnek a disszidens svábokkal való együttműködést. A tiltakozásnak inkább gyakorlati, mint elvi indokai vannak. Az önálló lista hívei attól félnek, hogy a sváb disszidensek csoportja nem elég erős, a magyarságra pedig kevés vonzóerőt gyakorol az a lista, amelyen a nekik ismeretlen gazdák neveivel találkozunk. A döntés a központi vezetőség kezében van.

Másik probléma a temesvári magyar-

ságnak Veterany Viktor dr. esete. Veteranyt az ipari Szindikátus akarja jelölni a kormánylistán, ami azért volt furcsa, mert Veterany a magyar párt ottani tagozatának ügyvezető elnöke. Ez a kérdés előre látottan megfogódzkodott, Veterany ugyanis nem tudott olyan helyet elérni a kormánylistán, amilyent szeretett volna s így — egy hiába megtett bucaresti út után — megtartotta ügyvezető elnöki szé-
két.

TORDAMEGYÉBEN.

A tordai és a tordamegyei magyarpárti tagozatok együttes jelölőgyűlést tartottak a múlt hét végén. Lőrinczy Dénes unitárius esperes, aki tíz éven keresztül intézte a tordai és a tordamegyei magyar párt ügyeit, meggyengült egészsége miatt hivatkozással lemondott az elnöki méltóságról. Helyét ideiglenesen Bosánczy András ügyvéd alelnök vette át.

A jelölések során élénk vita fejlődött ki a listavezető hely fölött szavazással döntöttek, amelynek eredményeként Farkas István gyáros kapott szavazattöbbséget Vertan Endre dr. ügyvéddel szemben. — Vertan Endre a második helyre nem tartott igényt s így a lista a következőképpen alakult ki: 1. Farkas István gyáros, 2. Várfalvi Mór tordai ügyvéd, 3. Bartha Lajos aranyosgyéresi református lelkész, 4. Csép Gábor kereskedő földbirtokos, 5. Farkas Miklós ipartestületi elnök.

HÁROMSZÉKMEGYÉBEN.

A magyar párt háromszéki tagozata kész helyzettel találta szembe magát Szentkereszt Béla báróval szemben, aki a képviselőjelölti lista első helyét szerezte meg magának. A második helyre Jakabffy Elemér dr., a harmadikra Szabó Béni brassói szücsmester volt brassómegyei magyar képviselő került, akinek ez már a harmadik jelölése.

A szenátori listára Sándor Józsefet jelölték. A tanácsok szenátorjelöltje Fábrián László dr., baróti ügyvéd, volt szenátor

Az egyetlen kétszeresen használható töltőtoll

Ha egy Parker Duofoldot vesz tulajdonképpen két töltőtollat vásárol. On csak lecsavarja a nyomógomb feletti kis kupakot, annak helyére egy hosszabbított tesz és lo másodperc alatt kész az Ön íróasztali Parkerje. Azzellenkező művelet ismét zsebhasználatra változtatja A Parker Duofold ezért az egyedüli kétszeresen használható töltőtoll.

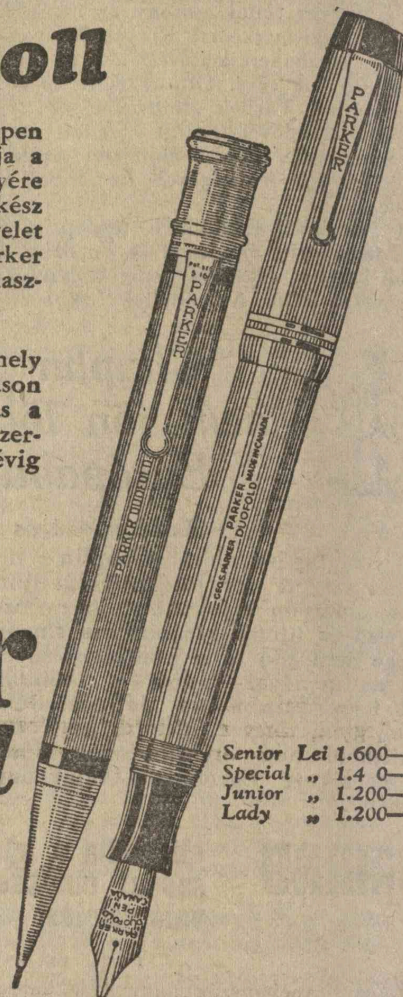
Könnyed írás

A Parker Duofold az egyedüli töltőtoll, mely 29 szabadalmon és 47 tökéletesítő eljárason ment keresztül. Az egyenletes tintafolyás a legkönnyedebb írást teszi lehetővé. A töltőszerszemet abszolút tintabiztos. A tollat a gyár 25 évig garantálja.

Parker Duofold

Vezérképviselő Románia számára

Max Grundhand
Strada Eroului, 1,
Bucarest 1.

Senior Lei 1.600—
Special „ 1.4 0—
Junior „ 1.200—
Lady „ 1.200—

A spanyol köztársasági kormány ismét ura a helyzetnek

Erélyes rendszabályokat fogantatosítottak úgy a monarchisták, mint a kommunisták ellen

Madrid május 1.

A tüntetések elfojtása után a kormány hétfőn reggelre kiáltványt bocsátott ki s egyben megtette a szükséges intézkedéseket arra, hogy a további zavargásoknak elejét vegye. A tözsdéket bezáratták, hogy megakadályozzák a zavarosban halászó tözsdéspekulánsok üzelmét.

A kormány váratlanul ismét elrendelte Berenguer tábornok őrizetbevitelét, a kit pedig 48 órával azelőtt helyezték szabadlábra.

Rajta kívül letartóztatják az összes monarchista vezéreket is, továbbá eljárást indítanak a diktatura minden számottevő híve ellen, akik Berenguer kormánya és Primo de Rivera uralma idején tulkapásokat követtek el. Pörbe fogják az utolsó monarchista minisztereket is.

A kormány rendelete és kiáltványa végül is bejelenti, hogy kihirdetik az ostromállapotot a köztársaság belső rendjének megvédelmezésére.

A hétfői nap aránylag csendben telt el az izgatott hangulatu spanyol fővárosban. Minden várakozás ellenére, az egyetem előadásait semmi sem zavarta meg, de az egyetemi tanács mégis elrendelte az előadások ideiglenes beszüntetését.

Az általános sztrájk, amelyet a monarchisták vasárnap esti tüntetésére rendezett a munkásság, még tart ugyan, de a közüzemek munkásai dolgoznak. A taxi-soffőrök sztrájkja sem szűnt meg, mert attól tartanak, hogy újabb zavargások lesznek és kocsijaikat elégetik.

Bár Zamora miniszterelnök a kormány által kiadott kommunikében bejelentette, hogy mindenütt ura a helyzetnek, még sok nehézséggel kell megküzdnie, amíg hatalmát biztosíthatja és megszilárdíthatja.

Uj ellenfél a spanyol politikai életben a kommunista párt, amely Mello Franco őrnagy hazaérkezése óta rendkívül megerősödött.

A forradalmi hangulat, amely most már az anarchia határain mozog, nem szűnt meg a statárium kihirdetésekor sem. A hétfő délután tartott minisztertanácson a belügyminiszter bejelentette, hogy tíz madridi kolostort ismeretlen tettesek felgyújtottak. Az utcákon sikerült a rendet helyreállítani. A rendőrség a katonai kar hatalom segítségével számos házkutatást tartott, elrejtett fegyverek és robbanó anyagok után kutatva.

Közlemény

A Munkaügyi Minisztérium rendelete értelmében (közvetéve 1930 június 11-én a Monitorul Oficial 126 1930 számában) a bankok 1931 május hó 15-től szept. 15-ig délutánonként zárva tartandók.

Ennélfogva a brassói bankok ezen idő alatt tisztelt ügyfeleik részére délelőtt 8-tól 12 1/2 óráig nyitva lesznek.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSO

Ma kedden fut utoljára

POMPADOUR MÁRKINÉ

királyi szerető gáláns kalandjai című németül beszélő hangosfilm.

Következő

bemutatónk: „Monte Carlo“

monumentális filmmestermű — A filmet, amelynél pazarabb még mozivásznon nem pergett le. LUBITS ERNŐ rendezte.

A film főszerepeit: JANETTE MAC DONALD és JACK BUCHANAN játsszák.

Tizenöt métermázsza pénzt kaptak a szatmári rendőrök

Csak értékén alul fogadják el a pénzrolnikai

Szatmár. május 12.
Északromániát úgy elárasztották aprópénzzel, hogy

ez a pénzbecsülés igen sok vonatkozásban megakasztotta az amugyis megcsappant forgalmat.

Az utóbbi hetek alatt már komoly bajok kezdtek mutatkozni Szatmáron az aprópénz körül. A bankok páncél-szekrényei, amelyekből mostanában olyan nehezen mozdul ki a pénz, úgy megfellelt aprópénzzel, hogy mozdulni sem tudtak tőle. Egy-egy pénztáratnál százszázalékosra menő összegek hevertek aprópénzben és azért kénytelenek voltak a bankvezetők korlátozni az aprópénz elfogadását. Erre annál inkább kényszerítve voltak a bankok, mert

sem a jegybank, sem az egyes közpénztárak nem voltak hajlandók nagyobb tételekben beváltani a rengeteg „ikkel egy és két lejeseket, sem az „arany” öt és husz lejeseket.

Hogy aztán a bankokba nem tudta bevinni a sok ember a nála összegyűlt aprópénzt, bojkott indult meg a pénzbecsülés szemben. Az üzletekben is elkezdtek korlátozni az aprópénz elfogadását ugyanarra, hogy heteken át nem tudtak megszabadulni a pénzüktől azok, akiknél apránként összeverődtek a nikkelrolnik. Még a postán sem lehetett pénzt földadni, ha sok volt benne az aprópénz. Csapatával voltak emberek, akik nem tudták teljesíteni kötelezettségeiket, pedig megvolt a rendezéshez szükséges pénzüik, de apróban.

Erre aztán megindult a hajsz a bankjegyek után és akadtak ügyes üzlesek, akik a piacnak ezt a megszorultságát pompásan tudták gyümölcsöztetni a maguk hasznára.

Elterjedt ugyanis a híre annak, hogy az aprópénz nem képvisel tényleges értéket, mert annak nincs meg az aranyfedezete. Azt híresztelték el a szatmári piacon, hogy a letűnt kormány így jutott pénzhez. A jegybank nem bízhatott ki több bankjegyet, mert a külföldi kötelezettségek lehetetlenné tették ezt. Viszont a kormánynak sok pénzre volt szüksége, mivel az aranyfedezettel bíró papírelej tekintélyes része kivándorolt az országból. Csinaltatott tehát a Mironescu kormány — mondják a szatmáriak — rengeteg ércpénzt, amelynek nem kell fedezetének ennie.

Ez a híresztelés könnyen hitre talált, mert ebben a zavaros helyzetben, amikor mi élünk minden képtelenségnek nannak hívni.

.....

Semmisítsük meg a fájdalmakat

Az artritikus fájdalomra van itélve. El kell viselnie a borbajt (akné, liszély, herpesz, psoriasis, szikózis, eritem, az izületi fájdalmakat köszvény, reuma) valamint az érelmeszesedést, amelyből származó főfájások bomlasztó hatásuak. A lábakat gyötri a görcsér, a flébit, a tályog, ronc-solva egész szervezetét.

A sokoldalú baj gyógyítását eredeti forrásában, a vér betegségekben kell keresnünk. Ez okozza a beteg minden fájdalmát, hyomoruságát.

A legteljesebb vérmegújító szer a RICHELET VERFELFRISSTO (DEPURATIF RICHELET), amely az artritizmus igazán legtermészetesebb gyógymódja. Az orvosi kar fentartás nélkül s egyhanguan ajánlja és tekint a RICHELET VERFELFRISSTOT (DEPURATIF RICHELET) mint a terápiátika legdrágább kincsét, melyet a mai napig felfedezhettek.

Igy aztán megriadtak azok, akiknek sok volt az aprópénz és minden áron szabadulni igyekeztek tőle.

Voltak napok, amikor a nagyobb mennyiségű ércpénzt csak három százalék disz-ázsioval lehetett elsűtni és még így is örült, aki tulhadhatott rajta.

Ezt a zavart aztán a szatmári bankok ügyessége oszlatta el. Ugy elseje táján a pénzügyigazgatóság és az adóhivatal mellett levő állampénztáraknak nagy szükségük van pénzre, mert fizetni kell a hivatalnokokat. Nem a folyó hónapi fizetésüket, csak legjobb esetben az előző hónapit, ha ugyan nem az azelőtti. A szétbocsátott adószerzők üres táskákkal ültek

Mária királyné balesete a Como-i-tó partján

Megcsuszott az átlázott úton és jobblábán súlyos zúzódásokkal szenvedett. A királynét saroglyán szállították a legközelebbi orvoshoz.

Milánó. május 12.

Mária özevgy román királyné, aki jelenleg a como-i-tó környékén tartózkodik, súlyos baleset érte.

A királyné tegnap délelőtt Bellagio-községből a como-i-tóhoz rándult ki és Belluno környékén egy híres hegyszakadékot nézett meg kíséretével.

A hegyszakadék megtekintése után a királyné és kísérete továbbindultak és gyalog kapaszkodtak fel egy meredek úton. A királyné ez alkalommal

az esőtől átlázott talajon hirtelen megcsuszott és néhány méternyire visszahalt.

A kíséretében levő hölgy azonnal a királynőhöz sietett, aki ekkor már

A román állam megváltja a Csiki Magánjavakat?

Dr. Balogh Arthur professzor a Csiki Magánjavak ügyben már elmozdított Genfben, hogy részt vegyen a népszövetségi tanács plenáris ülésén.

Kolozsvár, május 2.

Tíz nap múlva kerül tárgyalásra Genfben a népszövetségi tanács plenuma előtt a Csiki Magánjavak ügye. A döntés elé érhető érdeklődéssel tekint nemcsak a Székelyföld lakossága, de az egész erdélyi magyarság, amelynek egyik leg súlyosabb és legfájóbb sérelmét képezi ennek az óriási értékű vagyonkomplexumnak a jogtalan elkobzása.

Két éve, hogy az erdélyi magyarság a Csiki Magánjavak elkobzása miatt panasszal élt Genfben, az ügy megjárta már a népszövetség első két fórumát, az ötös-tanácsot és a hármastanácsot, hogy most a teljes tanács elé kerüljön. Az alsófokú fórumok előtt ugyanis nem sikerült a kérdést kölcsönös megegyezéssel elintézni. Mig magyar részről azt az álláspontot képviselték, hogy a Csiki Magánjavak sohasem voltak állami vagyonrészek, hanem azonos jogforrásból eredő komplexumok, mint a naszodi és a karánsebesi román határörvidék vagyonközössége, a román állam képviselői arra hivatkoztak, hogy az 1848 évi magyar szabadságharc leverése után I. Ferenc József visszavonta a székely határezred vagyonközösségétől az ősi adományozólevelet és a Csiki Magánjavakat állami tulajdonnak deklarálta.

A Csiki Magánjavak ügyét két állam képviselője is vállalta, Anglia és Perzsia delegátusa és így május második felében, bizonyára heves összecsapások után, eldőlt a kérdés, hogy visszakapja-e a székelység a vagyonát, vagy sem.

Minden valószínűség arra enged következtetni, hogy a panaszos fél megnyeri az ügyet. Időközben is különböző levél-tárakban igen fontos dokumentumokra akadtak, amelyek a magyar álláspont jogos voltát igazolják. Az eredeti adományozó levélen és a Bach-korszakban történt ideiglenes elkobzás visszavonására vonatkozó okiratokon kívül előkerültek nyugták is, amelyek a Csiki Magánjavak által a magyar államnak kifizetett összegekről szólnak és így azt bizonyítják, hogy

vissza és a bankok sem voltak már hajlandók előlegezni az államkasszának a fizetésekre a pénzt, mint hónapok óta állandóan. Hanem

arra hajlandók voltak a szatmári bankok, hogy fizetnek az adójukba nagyobb összegeket, ha elfogadják aprópénzben a fizetést az állampénztár.

Nagyon kellett a pénz és az állampénztár nem oszkodott. Mig ezelőtt néhány száz lejnyi aprópénzt is csak nagy kuncorgásra fogadtak el az állampénztárban, addig most

a bankoktól százszázalékosra menő összegeket is átvettek aprópénzben adó fejében.

Szállították is a bankok az összecsomagolt pénzrolnikat szekérszámba. Egyik másik szatmári bank már a negyedik negyedévi adóját is kifizette így, csak hogy megszabaduljon a rengeteg ércpénztől. Néhány nap alatt aztán ki is ürültek a bankpénztárak az aprópénztől, amely az állampénztárakat töltötte meg.

Most azonban előről kezdődik az egész cikusz. Az állampénztár ugyanis a hivatalnokok fizetését aprópénzben volt kénytelen kiadni és

egy-egy hivatalban szekéredényi ércpénz vándorolt.

.....

nagy fájdalomról panaszkodott és nem tudott talpraállani. Kísérőnője segítségért kiáltott, majd az elősiető emberek után egy saroglyát kerítettek, amelybe a királynét beemelték és a közeli Benzi községbe szállították. Itt a községi orvos vizsgálta meg a királynét s konstataulta, hogy jobblábán súlyos zúzódásokat és bőrhorzosásokat szenvedett.

Az orvos a sérült helyekre gyorskötést alkalmazott. Később a királynét autóval visszavitték Bellagioba, ahol most ápolás alatt van.

Allapota nem veszélyes, de hosszabb pihenésre van szüksége.

.....

Az angolok nem kíséretnek többé léghajókkal

London, május 12.

Az angol birdalom légügyi minisztériumához közelálló köröktől kapott felvilágosítások szerint az R. 101 óriásléghajó borzalmas katasztrófája gyökeresen megváltoztatta a kormány léghajózási politikáját. A franciaországi Beauvais közelében lezuhant és porráégett léghajó katasztrófájának indító okait vizsgáló bizottság jelentése alapján az angol kormány arra az elhatározásra jutott, hogy a jövőben beszünteti a kormányozható léghajók építését, sőt az elpusztult légi óriás ikertestvéreivel, az R. 100-zal sem folytatnak belátható időn belül felszállásokat.

Ha a népszövetségi tanács plenuma előtt sem sikerül az ügyet békés úton elintézni, a Csiki Magánjavak ügye automatikusan a hágai nemzetközi döntőbíróshoz kerül. Tekintettel arra, hogy a népszövetségi gyakorlat szerint csak olyan ügyek kerülnek Hágába, amelyekben az alperes állam presztizsokokból nem volt hajlandó a felperes igényeinek jogos voltát elismerni, nagyon valószínűnek látszik, hogy a román állam az utolsó pillanatban mégis megakadályozza az ügy kiéleződését és a szinte bizonyosra vehető hágai pervesztést igyekszik majd elkerülni.

Mértékadó helyen úgy gondolják, hogy Románia népszövetségi delegátusa az utolsó pillanatban, a plénum várható döntésének ismeretében, közvetítő megoldást fog javasolni és pénzbeli kártérítést kínál majd fel a Magánjavak ellenében.

Természetesen arra alig lehet gondolni, hogy ez az összeg csak megközelítőleg is megfeleljen a Magánjavak reális értékének, amely valami 140 millió aranykoronát tett ki és így ma 4 és fél milliárd lejt kellene fizetni érte. A várható ajánlat valószínűleg olyan lesz, hogy az állam a Magánjavak azon részeit, amelyek nem kisajátíthatók, épületeket, kerteket, mintagazdaságokat, valamint az agrárreform által meghagyandó területeket természetben adja vissza, míg a vagyon többi részét pénzzel váltja meg.

Dr. Balogh Arthur egyetemi tanár, aki a Csiki Magánjavak jogi képviselője, már el is utazott Genfben és magával vitte az újonnan megtalált okmányokat, amelyek azt igazolják, hogy a székelységnek teljes jogigénye van a jogtalanul elvett vagyonközösséghez.

A szatmári rendőrség egész rendőri ki- rendeltséget küldött az adóhivatalba, a honnan

egy szakasz rendőr tizenöt métermázsza ércpénzt hozott el a rendőrök fizetésére.

Ez a töméntelen aprópénz, amelytől a bankok révén már egyszer megszabadult a város lakossága, most ismét elindult útjára a rendőrök, hivatalnokok útján a városba és Szatmár megint úgy megtelik aprópénzzel, hogy mozdulni sem tudnak tőle. Ki hitte volna, hogy még ilyen pansasz is lesz.

— Felvet a pénz bennünket! k. b.

Háromszázezer arany-márkát síkkasztott a nemet belügyminisztérium öt tisztviselője

Berlin, május 12.

A Tempo című napilap jelentése szerint a belügyminisztériumban hatalmas visszaéléseket leplezték le. A titokban megindított vizsgálat több magasállású tisztviselő bűnösségét állapította meg s azokat egymásután le is tartóztatták. Az utolsó három nap leforgása alatt 5 tisztviselőt szállítottak be az államügyészség elfogató parancsára a moabiti gyűjtőfogházba. A letartóztatott tisztviselők a belügyminisztérium mellé rendelt nyilvántartó hivatalnál dolgoztak, nem is lebecsülendő eredménnyel, mert néhány év leforgása alatt 300.000 aranymárkát síkkasztottak.

Az angolok nem kíséretnek többé léghajókkal

London, május 12.

Az angol birdalom légügyi minisztériumához közelálló köröktől kapott felvilágosítások szerint az R. 101 óriásléghajó borzalmas katasztrófája gyökeresen megváltoztatta a kormány léghajózási politikáját. A franciaországi Beauvais közelében lezuhant és porráégett léghajó katasztrófájának indító okait vizsgáló bizottság jelentése alapján az angol kormány arra az elhatározásra jutott, hogy a jövőben beszünteti a kormányozható léghajók építését, sőt az elpusztult légi óriás ikertestvéreivel, az R. 100-zal sem folytatnak belátható időn belül felszállásokat.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN GYÓGYSZER

FEJFÁJÁS, HÜLES MIGRÉN, REUMÁS FÁJDALMAK ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

Hírek

Oh, madridi forradalom!
Felidézek, s forr a dalom!
Száguld a nép, mint a bőra,
S nem zengi: „Pardon Szenyóra”
Tudja a tüntető banda, —
Mi a spanyol propagandái!
Nagy plakátot tesz a falra:
„Jójj a bakaviadalra!”
INCONNUE

— IDŐJÁRASJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint a közeli napokra északkeleti légáramlással változó-kony, s különösen éjszakára hideg idő várható.

— MÉG MINDIG AZ OROSZ HÓCIPŐ... Bukaresti tudósítónk jelenti: Emlékeztet az a botrány, amely az orosz hócipők behozatala körül folyt le a télen. Az orosz hócipők anyyira olesók voltak, hogy a többi külföldi és belföldi gyárak érdekében be kellett szüntetni a további orosz hó- és sárcipő behozatalt. Tegnap házkutatás volt a bukaresti *Einhorn* és *Fia* cégnél, amely cég annak idején az orosz hócipőket az országba hozta és, amely — a vizsgálat eddigi megállapítása szerint, egy szabályellenes behozatali engedéllyel csempészte be az orosz árut Romániába. A házkutatás azért történt, hogy megállapítsák, milyen összeköttetései voltak a cégnek a pénzügyminisztériummal, amely a szabálytalan behozatali engedélyt kiadta. Az orosz hócipők állítólag százezer lej kárt okoztak az államnak, azáltal, hogy nem vámozták el rendesen az árut.

— KIVÉGEZTÉK NOBILE MEGMENTŐJÉT. Revalból jelentik: Oroszországban kivégezték a Kraszin jégtörőhajó hőst, Jokki Eggi kapitányt. Amint ismeretes, a kapitány volt az, aki megmentette Nobile tábornok életét. Jokki Eggit, aki eszt származása, a közelmúltban ellenforradalmi eszmék terjesztéséért letartóztatták és a forradalmi törvényszék elé állították, amely halálra ítélte. Az ítéletet már végre is hajtották.

— FÉLMÉTERES HÓ HULLT A MAROSMEGYEI hegységekben. Tudósítónk jelenti: A százrégeni határban lévő Kelemen-havasokban és a Bekecs-hegységben, amint az onnan visszatérő vadászok beszélik, fél méteres hó hullt az éjszaka folyamán. A hegységekben újra megkezdődött a téli sport.

— A BRASSÓI RENDŐRSÉG HIREL. Teodoren János brassói lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy Lázár Anna nevű munkásnője a lakásáról nagymennyiségű fehérneműt lopott. A vádlott a rendőrségen beismerte a lopást, amit barátjával, Bence Juliska és Lőrinc Juliska munkásokkal együtt követett el. Bárlea Joan, Derestye-utcai lakos feljelentést tett a rendőrségen Bartha Vasile ellen, a ki nála az elmúlt éjszaka folyamán szállást kért. A szálláskérő fiatalember, amikor eltávozott, Bárlea egész ruhakészletét ellopta, kiürítve az egész szekrényt. — Mindkét esetben folyik az eljárás. — Joan Puia rozsnói lakos háza kigyulladt és, amíg az oltásához fogtak, félig leégett. A tüzet gondatlanság okozta. A kár jelentős. — A nagy hóolvadás annyira megduzzasztotta az Olt folyót, hogy Földvár, Vörösmart és Mogyorós községek határában kilépett a medréből és elöntötte a szántóföldeket. A kár eddig is jelentékeny.

— KALAPÁCSOS GYLKOSSÁG EGY NEMET KISVÁROSBAN. Berlinből jelentik: Kalapácsos gyilkosság történt az elmúlt éjszaka Tiersch-Tielben. Wawrzynak Albert gyári munkást lakásán kalapáccsal agyonverték s a gyilkos a holttestet úgy tüntette el, hogy kivitte a kertbe és ottan elásta. A munkás borzalmas haláláról értesülve, a rendőrség megindította a nyomozást s rövidesen le is tartóztatta az áldozat egyik ismerőst, Freudenberg Albertet. Freudenberg kihallgatásakor beismerte a gyilkosságot.

18. sz. szelvény
„Vestis” Ruházati Árutorgalmi Rt.
Brassó, Lensor 26., 10%-os kedvezményre jogosító utalvány elnyeréséhez 6 db. folyótatólagos számú ilyen szelvény szükséges

— EGY „CSODATEVŐ” CIGÁNYASZ-SZONY KIFOSZTOTT EGY EGÉSZ FALUT. Tordai tudósítónk jelenti: A hét egyik napján Harasztos községben egy házalo cigányasszony tevékenykedett. Cinkosának a segítségével főképpen azokat a házakat kereste fel, ahol beteg volt. Szemforgatással és hókuszpókuszokkal elhitette a hiszékeny falusiakkal, hogy ő csodatevő, beteggyógyító és különböző trükköket alkalmazott, hogy azt el is higgyék. Azután valósággal hipnotizálta a házban levőket, akikől minden értéktárgyat, ruhát elvitt. Az egész falut végigbolondította és hipnotizálta és minden háztól elvitt, amit csak lehetett. A sötétség beálltával eltűnt a faluból. A hipnotizált falusiak csak másnap tértek magukhoz és azonnal jelentették az esetet a csendőrségnek, amely rövidesen elfogta egy másik falu határában a csodatevő cigányasszonyt, társával együtt.

— Agyonlőtte örült anyját s azután öngyilkos lett egy német gazdálkodó. Rothenburgból jelentik: Megdöbbentő családi tragédia történt Hemmendorfban. Bocker János 24 éves gazdálkodó a vasárnapi istentisztelet után hazamenve vadászfegyverével agyonlőtte anyját, majd maga is öngyilkosságot követett el. Anyjával együtt volt a templomban, ahol az idősebb asszony régi elmebajának rohamában nagy botrányt rendezett. Bocker János ezért annyira felzógatta magát, hogy mielőtt hazaértek, agyonlőtte anyját és azután magával is végzett.

— A LEÁNYVEDELMI KIRENDELTSÉG. — MINT FŐ LEÁNYKERESKEDŐ. Varsóból jelentik: Az itteni hatóságok rendkívül kompromittáló leleplezést tettek az itteni pályaudvari leányvédelmi kirendeltségről. Kiderült ugyanis, hogy maga a leányvédelmi kirendeltség foglalkozott leánykereskedéssel és „a védelem” ürügye alatt pártfogásba vett leányokat maga ez a kirendeltség közvetítette el nyilvános házakba. A „védnökök” nagyrészt letartóztatták.

— KÉTSÉGBEESÉTT JELENETEKET RENDEZNEK A HALÁLRÁITÉLT TISZAZUGI ASSZONYOK. Szolnokról jelentik: Ismeretes, hogy a Kuria helybenhagyta Csordás Bálintné, vlamint Szabó Lászlóné tiszazugi méregkeverő asszonyok halálos ítéletét. A halálraítélt asszonyok előtt titkolták a döntést és csak egy rabtársnőjüktől tudták meg véletlenül. A két árzenes asszonyok már három napja kétségbeesett sikoltozással verik fel a börtönt, az akasztófa irtózata szinte elvette az eszüket. Bár a felügyelet a legszigorubb, Csordás Bálintné mégis szerzett magának egy kis vasdarabot, amivel felvágta az ereit. Az öngyilkosságot hamar észrevették és bekötötték a sebet. A nagy zűrzavarban Fekete Alajosné ugyancsak halálraítélt feleség-gyilkos kibontotta a falat és szökni próbált. — Szándékát azonban észrevették és megakadályozták.

★ 20 MILLIÓ FORD... Április 14-én a 20 milliódik szériaszámú Ford gép hagyta el a Ford üzemek szerelő-szalagját és ezt a körülményt az egész Ford-szervezet, mint megemlékezésre méltó eseményt ünnepelte. Tizenöt millió „T” modellű Ford kocsit épült, mielőtt előkelőbb testvére, az „A” modell megjelent. Ama nagy szám mellett, amelyben az utóbbi modellt gyártják, nem tudható, milyen szériaszámig fog eljutni néhány éven belül.

— MAJLÁTH PÜSPÖK UDVARHELYMEGYEI BÉRMÁUTJA. Székelyudvarhelyről jelenti tudósítónk: Majláth római katolikus püspök tavaszi bérmautját a megyében a következő beosztás szerint fogja végezni: Május 17-én Székelykeresztúr, 18-án Székelyudvarhely, 19-én Máréfalva, 20-án Kápolnásfalva, 21-én Szentgyeházásfalva, 26-án Lővéte, 27-én Karácsonyfalva, 28-án Remete, 29-én Vágás, 30-án Fenyéd, 31-én Zetelaka, Junius 1-én Keményfalva, 2-án Varság, 3-án Kadicsfalva, Bethlenfalva, 4-én Szentkirály, 5-én Oroszhegy, 6-án Sezentmáth, 7-én Lengyelfalva, 8-án Szentlélek, 9-én Malomfalva, 10-én Farkaslaka, 11-én Pálfalva, 12-én Korond, 13-án Parajd, 14-én Szováta, 15-én Atyha, 16-án Etéd és junius hó 17-én Bözödujfalván lesz a bérmaálás.

Egészsége helyreállítására keresse tel
Lippafüredet (Bánai gyöngye)
Rádiumaktivitáshú szénsavas, vasas és kénes ásványforrásaí forradalmat idéző elő gyógyulás terén, különösen szívhajóknál, érlelmeszesedés, idegesség (neurastenia) reuma, női szervibajok, vérszegénységkél, hólyág és vesebajoknál
Legideálisabb gyógy- és nyaralóhely, napi teljes penzió 140 lejtől.

Sajtóexpoze a külügyminisztériumban

Ghica külügyminiszter a német ügyvivőt okolja

Bukarest, május 12.
Ghica román külügyminiszter, akinek a hársónyszéke fölött már-már összeestek a habok amiatt a konfliktus miatt, amely a meglehetősen durván megszakított román-német kereskedelmi tárgyalások körül keletkezett, tegnap délután teán látta vendégül a külföldi sajtó képviselőit.
A vendéglátás kizárólag azt a célt szolgálta, hogy a külügyminiszter kimagyarázza a történeteket s egyengesse a konfliktus szerencsés elintézésének az útját.
Ghica külügyminiszteri expozeát tartott a rendkívül kényes kérdéssel kapcsolatban. Mindenekelőtt azt kívánta leszögezni, hogy

a német delegátusok időelőtti elindulása, majd váratlanul gyors visszatérése sajnálatos, de jóhiszemű tévedésnek az eredménye volt.
Ghica külügyminiszteri expozeát tartott a rendkívül kényes kérdéssel kapcsolatban. Mindenekelőtt azt kívánta leszögezni, hogy a német delegátusok időelőtti elindulása, majd váratlanul gyors visszatérése sajnálatos, de jóhiszemű tévedésnek az eredménye volt.

A román diplomácia és külügyminisztérium azonban még ilyen formában sem hibáztatható, mert a tévedést a bukaresti német ügyvivő követte el. A román külügyminisztérium ugyanis arra kérte a német ügyvivőt, hogy a berlini delegátusok május 6-ára érkezzenek Bukarestbe, amikor a kisantant külügyminiszterei már befejezték tárgyalásaikat s a delegátusok rendelkezésére fordíthatja ide-

— A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bél működést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket és ezáltal új életet teremt. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

KOMOLY FIZETÉSI SZÁNDÉK
A művészhez jön a szabója a pénzért, miután már vagy tízszer elküldte és mindig más napra rendelte
— Kérem, művész ur, — türelmetlenkedik a szabó, — most már tessék megmondani, hogy mikor jőjje?
Mire a művész szírazokozottan odaszól:
— Mondjuk... minden szerdán
★ A KISIPAROSOK visszavonhatatlanul legkésőbb 1931. évi május hó 21-ig kötelesek a munkügyi felügyelőséghez benyújtani a „heti”, „negyedévi” és „évi” kitöltött nyomtatvány kimutatásokat alkalmazottaikról. A munkügyi felügyelőség az ipartestülethez intézett átirata alapján ezuton utóljára szolítja fel az iparosságot a bejelentések fogadására, 1000—50.000 lejnyi büntetés terhe mellett, mely büntetést „Az állami általános statisztikai intézmények felállításáról” szóló törvény 22. pontja alapján fognak szigorúan alkalmazni. Hasonlóképpen az 1884. évi XVII. t. c. 157. pontja értelmében 1200—12.000 lejnyi büntetés terhe mellett felszólítja az összes iparosságot, hogy munkakönyv nélkül senkit se alkalmazzanak. Bővebb felvilágosítással szolgál a hivatalos órák alatt, (délelőtt 8—1), az ipartestület hivatala (Alsó Villa-utca 5.).

jét. Kirchholdesch félreértette a megadott időpontot s negyedikére kérte a német delegátusokat, akik így idő előtt érkeztek Romániába. Ugyancsak Kirchholdesch volt az, aki táviratozott az utban levő német delegátusoknak, hogy forduljanak vissza.

A kényelmetlen incidens bűnbakként tehát Kirchholdesch német ügyvivő lesz, akit más forrásból szerzett értesülésünk szerint a német kormány vissza is hív Bukarestből.

Ghica külügyminiszter egyébként kijelentette, hogy az affér a tárgyalások lenyegét nem érintheti s az összeköttetés most már a két ország külügyminisztériumai közvetlenül veszik fel egymással.

Amint beavatott helyről értesülünk egyébként Cezár Popescu iparügyi vezérfelügyelő Gentbe utazik, ahol a népszövetségi ülésen találkozik majd a német delegáció vezetőjével.

Gentben Popescu a román kormány megbízásából fel fogja ajánlani a németeknek, hogy vegyék fel újra a gazdasági tárgyalásokat és hogy a tárgyalásokat ezuttal ne Bukarestben, hanem Berlinben folytassák le. Hogy ez a közlekedés sikerülni fog-e, az még a jövő titka, mert tény, hogy a németek nagyon haragszanak azért a tapintatlanságért, hogy a gazdasági delegáció tagjait kiutasították Romániából.

ahol a szükséges nyomtatványok is beszerezhetők.

Hosszu használatban minden gép és szervezet romlik és kopik. Az emberi szervezet is elhasználódik, az évek folyamán. Frissítse fel az elhasznált szöveteit és életanyagokat Ovomaltine rendszeres használatával.

Hirdetmény
A Barcasági Allattörzskönyv-egylet f. hó 17-én tartja közgyűlését Botfalun, amely alkalommal sertéskiállítás is lesz. Kiállításra kerül a Sziléziából 1930-ban importált eredeti német nemes-sertés és annak utódai, valamint az 1927-ben Magyarországról importált fehér Jorkshire-sertés keresztezései. Minden községnek a legmelegebben ajánljuk tenyészkacák vásárlását; tenyészkacák és malacok szintén olcsón és jól vásárolhatók itt
A Botfa usi Sertés-tenyésztő Egyesület

GOVORA FÜRDŐ
Bukaresttől 8 órányira
Szezon június 1-től szept. 30-ig
PALACE HOTEL mod rn kényelemmel. — Mérsékelt árak. Olcsó megélhetés. — Felvilágosítást, prospektust, díjszabást készséggel ad Soc. Govora Cal mănăști, București 1 Strada Brezo anu 62 szám.

Kézi bogozásu (Perzsa)
Axminster-Inte Velour-
Szőnyegcek

Csak rövid ideig!
Ritka alkalom!
Nagy szőnyegraktárunkat lecsökkentjük s ezért a raktáron levő szőnyegek
mélyen leszállított árban adjuk el
Most van itt az alkalom arra, hogy kéz bogozásu, a valódi perzsákkal egyenértékű szőnyegekhez olcsón hozzájusson. — Győződjön meg a közöltekről cégünknel
Tellmann & Wocet
Brassó, Buzasor 8.

Boucle-Kidderminster-Harlem-
Szőnyegcek

Közgazdaság

A magyar favámrendelet

Nagy aránytalanságok a magyar favámrendeletben, amelyet az érdekeltek meghallgatása nélkül adott ki a kormány

A külkereskedelmi szerződések megkötéséig nem lépnek életbe az új magyar favámok

Budapest, május 12.

Amint annak idején közölte a B. L., a magyar hivatalos lap április 22-i számában rendelet jelent meg, amely az eddigi vámentességet élvező faanyagokra súlyos vámtételeket szab ki. A rendelet nem ért bennünket meglepetésszerűen, hiszen már több mint két hónappal ezelőtt megíjoltuk, hogy ez az intézkedés bekövetkezik.

Régóta foglalkozott a magyar kormány a fa megvámlolásának tervével, a döntő elhatározást azonban az a memorandum érlelte meg, amelyben az Erdészeti Egyesület kérte, hogy

az Alföld fásításának évi, 4-5 millió költséget a kormány a külföldről behozott fa 5-6 százalékos vámjából teremtsen elő.

Közvetített a rendelet kiadásánál az a megfontolás is, hogy a magyar behozatali statisztika vezető tételét valamilyen módon csökkenteni kell.

A magyar behozatal 1929-ben még 277.000 vagon volt, 136 millió P. értékben. Igaz, hogy 1930-ban e tekintetben erős visszaesés mutatkozott: már csak 97 millió értékű 200.000 vagon fa jött be, de még ez a mennyiség is horribilnak látszott és a további apasztásra a kormány a vámmal való megterhelést találta a legcélszerűbbnek.

Harmadik feltevése az volt a kereskedelmi miniszternek, hogy

a vámok statválása jó ütőkártyául szolgálhat a külkereskedelmi szerződések tárgyalásánál,

olyan tételek ezek, amelyek igen alkalmasnak mutatkoznak bizonyos alkura és ezen a révén kedvező rekompenzációkra.

A levégő, de nem legutolsó gondolat pedig az volt a rendelet kibocsátásánál, hogy

ezek a tételek együttesen — optimistikusan számítva — átlagban 20 százalékos vámbevételt, mintegy 16 millió pengőt jelentenek, ami a vámtól áruknál automatikusan életbelépő forgalmi adóbevétellel, körülbelül 1 és fél millióval együtt, 17 és fél millió pengőt tesznek ki.

ARÁNYTALANSÁGOK AZ ÚJ VÁMONYKAL.

Eltekintve attól, hogy az új favámok, amennyiben azok életbe is lépnek, súlyos megterhelést jelentik a magyar gazdasági életre, meg kell állapítanunk, hogy

a rendeletben súlyos túlzások és aránytalanságok vannak.

Amíg vámentes volt a faárak minden fajtája, teljesen közömbösnek látszott, hogy például a hosszú és a rövid deszka egy kategóriában szerepelnek-e. Most azonban, hogy a rendelet súlyvámot állapít meg és a régi kategóriákat változatlanul hagyja, óriási igazságtalanságok állnak elő.

A puhafadeszkánál például a rövid áru átlagértéke 18-28 pengő, a hosszú árú pedig 40-80 pengő. A vám, tekintet nélkül erre a körülményre, mind a két tételnél két aranykorona, ami a rövid áru dupla megterhelését jelenti. A bányákban használatos szélvészka szintén azt a vámtól fizeti holott ennek az árunak vagonkénti árára mindössze 320 pengő. Ezt most 232 pengős,

tehát 73 százalékos vám sújtja. Hasonló az aránytalanság a kádáránál, amelynél szintén nem tesz minőségi különbséget a rendelet. A hat korona itt az elsőosztályú árunál 35 százalékos, a másodikosztályúnál azonban már 60 százalékos tétel.

De vannak másfajta hibák is. Így például a kemény rönkfa vámját 35 fillérben, a puha rönkfaét viszont 50 fillérben szabják meg. A belőlük készült deszka váma egyformán két korona.

Ezek az aránytalanságok azért keletkeztek, mert a kormány az érdekeltek meghallgatása nélkül állapította meg az új vámkat.

ROMÁNIA ILLUZÓRIUSSA TEHETI A MAGYAR FAVÁM-RENDELETET.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni az egyik nagy magyar favállalat vezetőjével, aki az alábbiakban fejtette ki véleményét a favámrendelettel kapcsolatban:

— Elismerjük, hogy az Alföld fásítására szükség van, de az 50-60 év múlva gyümölcsöző befektetés kedvéért talán mégsem lehet a mai küzdő gazdasá-

gi életre ilyen horribilis terhet gördíteni.

— Ami a külkereskedelmi megfontolásokat illeti, elsősorban arra kell felhívunk a figyelmet, hogy

érvényben van Lengyelországgal egy olyan szerződésünk, amely kiköti a keményfa vámentességét,

ameddig tehát a lengyelekkel fel nem mondjuk ezt a megállapodást, addig éppen az a fajta fa élvez vámentességet, amelyből itthon is van tekintélyes termelésünk, viszont a puhafa, amiből számbevonó nyersanyagot nem produkálunk, csak súlyos vámokkal terhelten kerülhet az országba. De van egy másik szerződésünk is, amely Damokles kardjaként a rendelet felett és ez a román szerződés. Igaz, hogy ez csak a parafálás stádiumáig jutott el és érvénybe még nem lépett, de

amelyik pillanatban a románok kijelentik, hogy állják a szerződést, az egész vámenteslet illuzióriussá válik.

Amint néhány példából láttuk, az átlagos 20 százalékos vám egyes tételeknél 70-80 százalék, igen soknál pedig 50-60 százalék. Véletlenül éppen azok a tételek ezek, amelyeknél az újabb megterhelés a legáltalánosabb kihatással lehet gazdasági életünkre.

Ezekkel az aggodalmakkal szemben csupán a miniszternek az az ígérete áll, hogy a rendelet a külkereskedelmi szerződések megkötéséig nem lép életbe és akkor is valószínűleg csak erősen és kedvezően megváltozott formában. Ez az ígéret meglehetősen gyenge súly a mérleg másik serpenyőjén.

Készül a nemzetközi műselyem-kartell

Ha a kartell létrejön, 20 százalékkal felemelik az árakat

Berlin, május 12.

A műselyemgyárak ismét tárgyalásokat folytatnak az árkartell létrehozása érdekében. Érdeklőt helyről kijelentették, hogy a tárgyalások ezidőszentig igen előrehaladt stádiumban vannak és az összes delegátusok abbana állapotban vannak, hogy

a mai érvényben lévő műselyemárakat megegyezés esetén 20 százalékkal emelik fel.

Azok a gyárak, amelyek nem vettek részt a nagy nemzetközi árharcban és az árakat csak igen kismértékben redukálták, a megállapodáskor öt százalékkal fogják a műselyemárakat emelni. A jelentések szerint

nincs semmi akadálya annak, hogy az

egyezmény tényleg létrejöjjön.

Mindenesetre kedvező jelnek veszik, hogy hosszú harc után végre mégis megért a helyzet arra, hogy tárgyaljanak.

Amennyiben a műselyemipar stabilizálódna és megszűnne az a nagy árukiadás, amely az egész piacot derutálta, a műselyem-feldolgozó gyárak helyzete is kihatással lesz, mert végre stabil nyersanyagárakkal számolhatnak. Azok a feldolgozógyárak, amelyek nagyobb készletekkel rendelkeznek, természetesen ezzel az áremeléssel is megfelelő nyereséget érnek el. Lehet, hogy a kartellre szükség van, az azonban teljesen elképzelhetetlen, hogy az árakat túl magasra szabják meg, mert az végeredményben a fogyasztás csökkentésére vezetne.

Stabilizálják a dinárt

Belgrád, május 12.

Sándor király hétfőn aláírta a dinár-stabilizációs törvényt, amely szerint egy dinár 26.05 milligramm tiszta arannyal lesz egyenlő értékű. A törvény kötelezi a jugoszláv nemzeti bankot, hogy a kibocsátott bankjegyek 30 százalékos aranyfedezetéről gondoskodjon, amiből legalább 25 százaléknak tiszta arannak kell lennie, a többi lehet aranyértékű deviza. Az eddigi bankjegyek továbbra is érvényben maradnak, csupán az arany és ezüst érmeiket cserélik át ujakkal. A törvény 1931. június 28-án lép életbe, vagyis attól kezdve a dinár véglegesen stabilizáltnak tekinthető.

Buziás gyógyfürdő

(Román Nauheim)

paratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál, veséj, vesebetegség, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléses idegesség esetén. — **Női betegség**, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbiok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas sós vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, ki-tűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árral. — **Uj modern uszoda**, napfényes stranddal. — **Fürdő-dény május 15-től október 1-ig.** — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. MANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 1721

Vámentesítik a tölgyfa kivitelét

Bukarest, május 12.

A legfőbb gazdasági bizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a tölgyfa vagononkénti 10 ezer lejes kiviteli vámját eltörli és a tölgyfa kivitelét vámentessé teszi.

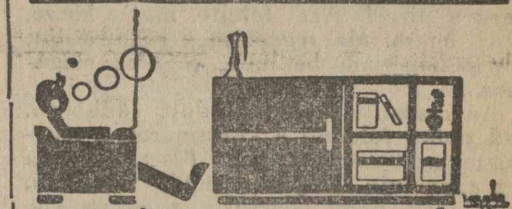
A bizottság határozatát a minisztertanács jóváhagyása után fogják életbe léptetni.

Kis Közgazdasági Hírek

A jugoszláv földművelésügyi minisztérium tervbevette, hogy Románia mintájára állatkiviteli szindikátust létesít, amely nagyarányú vám és szállítási kedvezményben fog részesülni.

Detroitban a Ford-üzemek a napokban készítették el a 20.000.000-ik Ford-autót, a Ford-üzem alapítása óta. Ezt a jubiláris számot megünnepezték.

A Román Bankok Szövetsége ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a munkaügyi minisztériumnak előterjesztést tesznek a bankok nyárimunkaidéjének megállapítása érdekében, ezenkívül, hogy a bankoknál is szigorúan tartsák be a 8 órai munkaidőt és a szombat délutáni munkaszünetet.

SZÉKELY & RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.

MAROSVÁSÁRHELY
NAGYSZEBEN, BRASSÓ-I FIOKJAI
LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON
AJÁNLJUK
A MODERN BUTORGYÁRTÁS
RENEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT IS.

Még nem késett el!

1931 május 19-én kezdődnek a húzások.

Szerencsés esetben nyerhető:

20.000.000 Lei

JUTALOM: **12.500.000** Lei

FONYEREMÉNY: **7.500.000** Lei

A nyereménytőke jóval több mint

Háromszáz millió Lei.

Azonnali kifizetés készpénzben levonás nélkül.

84.000 sorsjegy — 42.000 nyeremény

Rendeljen még ma:

Sorsjegyárak: egész 1200 Lei fél 600 Lei negyed 300 Lei

Aki mer az nyer!

Fritz Dörge bank, Wien

I/L, Kärntner Strasse 43

Gütermann & Co.

Védjegy:

Schapp-selyem

Elismert legjobb minőség!

Főképviselet egész Romániában:

Gépselyem-gyárak

Gomblyukselyem

ORA, 45/3, 10 méter.
HALMA, 30/3, 10 méter,
HELA, 40/3, 10 méter

Gépselyem

LABORA, 130/3, 50 méter
KORONASELYEM, 50 méter

Védjegy

Real-selyem

Vigyázzni a védjegyre!

EMANUEL WISNER, BUCUREȘTI, Bulev Maria 8

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden íog tenntartva).

(76-ik közlemény)

Amellett ott lógott az anyja nyakán, mint élő kolonc. Néha egy-egy vidám vendég érkezett Debrecenből vagy Szolnokról a vármegyétől, akik leereszkedő derével és hajlongással állítottak be a szópaszsony házába. De amikor meglátták a síldő legényt, aki itálisan bőfűgött és röhögött, akkor lemondottak az élvekről és siettek hátat mutatni az ajtófélfának.

Az özvegy borzadt tőle, levakarhatatlan tehernek érezte. Az egyetlenke iránti rajongás közé már régóta vastag kéreg képződött az ellenszenvből, türelmetlenségből, félelemből.

Hát akinek akkora fia van, mint magának, az nem gondolhatja, hogy eladó lánnyal áll szemközt. Nagy fiú...

— Nagy... nagy...
— Miatta gyűttem.
— A fiam miatt?
— Ippen miatta. Mert mult szombaton mulattott...

— Riszezen gyűtt haza.
— Mulattott, oszt nem fizetett...
— Nem-e?

— Huszonvóc pengővel elmaradt...
Nigyszer szoltam neki, hallod-e te, mi lesz a pizzel Azt felelte, maj' hozza, maj' bozza. Azt reggel meg rámondított, hogy hagyjam békiben, jőjjenek magához...

Az asszony kékült-zöldült dühében. Rá tudna rohanni a kocsmárosra, meg rázná az üstökénél, hogy összelottyan a agyveleje. Még van pofája idejönni, nem elég, hogy odacsalsa a csapszékre a legényeket, leitatja őket, kártyán elnyeri a pénzüket, a karambolon meg az idejüket. Még idejön, szembe vágja, hogy együtt van a Ferivel, hogy öregszik s aztán szeretné, ha még kifizetné a fia adósságait.

Rendesebb körülmények között szó nélkül fizetne, gőgösebb annál, sem hogy leálljon vitázni Marót Balázssal. Egy ilyen semmi emberrel, aki kiestt az olvasókörből, az előljárósból, az iskolaszékből, mindenből. A legutóbbi választáson még kortesnek sem kellett. Ő tanácsolta a képviselőnek, hogy ne kezdjen Maróttal, inkább Ecseri Jánost válassza, a levették vezetőjét, annak nagyobb a befolyása. Erre a kocsmáros ellenzékre fordult, titokban nagy agitációt csinált, de csak 20—30 szavazatot vett el a kormánypárti jelöltől. Nyílt a szavazás, az emberek nem resteltek a főszolgabíró jelöltjére adni a voksukat.

— Mér' fizessek én huszonvóc pengőt?

— Mer' kiskoru. Maga a felelős...
— Hát ha kiskoru, akkor mért ad neki bort?

— Nem mongya a törvény, hogy csak a nagykorúnak szabad italozni. Maga se zárja le előle a pincét. Iszik itthon is. Ingyen. Nálam pedig pizirt...

Sokért nem adná, ha jól képen törölhetné a zsugori, vén vendéglőst. Nem elég neki, amit a fia kicsal és ellop tőle, még a törvényre hivatkozik, amikor az adósságot kéri.

— Asszonya, kiskoru? Akkor tuggya, hova forduljon? Az árvaszikhez... a köségi gyámhoz... a' majd fizet, Marót ur! Haza, három hold szőlője van a gyerekeknek, a nagyszüleitől maradt rája. A közgyám kezeli a vagyont, így hagy-

mulva már birtokba jut, elpancsolja majd egy-kettőre.

— Mennyik a közgyámhoz, a' talán fizet... de én nem!

A vendéglős föláll, lobog benne a fojtogató gyűlölet.

— Aszt akarja, hogy én itassam a fiát?

— Itassa a fődét, usse bánom...

— Nem fizet?

— Nem én! Még egy rizkrajcárt sem!

— Akkó' lsten álgya... Maj lenne még ugy, hogy fizetne...

Kifordult az ajtón. Siet, nehogy kitörjön belőle a düh s még valami ostobaságot kövessen el.

A béreslegénynek nem köszön. Béres csak az, ha bent is hál a házban. Fszre sem veszi, rá sem pillant, keresztül néz rajta, mintha levegőből lenne.

Az asszonynak tüzes a két arca ettől a pimaszságtól.

Éjszaka durva jelenete volt a legény kével. Ismét részegen jött haza, csapkodta az ajtókat, felverte a házat, pénzt követelt, vissza akart menni a kocsmába Kártyázni. Ittasan hadonászott és káromkodott.

— Miket beszílsz, te fattyul... Az én házamban!... Anyáddal állsz szeraküzt nem a lótyóddal!...

— Mer' maga másnak a lótyója...

Az anya sápadtan és tehetetlenül nézett a részeg legényre, nem tudott neki mit felelni. Gyöngye volt a gyermekével szemben, egyszerre gyűlölte és sajnálta, utálta és szerette az egyetlenkét.

— Maga a lótyó, hajja!... Nem szigye-
li öreg létére...

Rámutatott a fiatal béresre, aki érzéketlenül hallgatta őket a dunyha alól.

— E' mit keres itt, asszonya meg? A fija lehetne... Az ü zsebbe tömi a pizt...

Omlott a száján a gyalázat, kimélet és sajnálat nélkül forgatta meg szenny-
nyes lelkének tördőféseit az anyjában.

— Hallgass, te szigventelen!... te tolvaj!... akiért fizetni kell, mert ellopod a más ember pizit, hallgass!

De nem hallgatott. Neveket, embereket, eseteket kutatott föl a multból és az anyja szemei közé vágta őket. Az asszony néha ránézett a béresre, a pillantásával ösztökélte, ugorj föl a helyedről és vágd képen, hogy cserdüljön. Tedd kívül az ajtón ezt a szemtelent. Azonban az ágyasa nem mozdult. Bamba pafával és vizenyős szemmel türte, hogy a részeg fiú szabadon mocskolja asszonyát. Társadalmi és erkölcsi gátlások akadályozták abban, hogy közbelépjen. Elvégre ő csak szolga ebben a házban, aki a véletlen szeszélyeképpen bekerült ugyan a tiszta-szobába, ám innen akkor rugják ki, amikor akarják. Holnap esetleg már ismét kint alszik az istállóban, dölni fog belőle a trágyaszag.

Ami pedig azt illeti, hogy a Szendi Mari az ő zsebbe tömi a pénzt, arra is mit szólhatna? Tönni ugyan nem tömi, de tagadhatatlan előnye származtak abból, hogy elhált az asszonyával. Alapjában beteljesedtek igényei és ambíciói. Eszik, öltözködik, szinte urizál.

Nem szól bele tehát a vitába. Nem reá tartozik a dolog.

Ha a maga fajtájával akadt volna ilyen gyűlölködő összetűzése, már rég bicskalapra helyezte volna a vitát. Elintézi és megolsja az ellentéteket a szolingeni penge. De ilyen körülmények között a fülebotját sem mozgatja. Ma közbelép, holnap perig mind a ketten elene támadnak.

Azt pedig nem szeretné. Messzemenő álmai vannak.

Hunyorog, kutyamódra lapul a pár-
nák között, türi, a gyalázatot.

Az egyetlenke mindinkább belejön a kiabálásba. Csapkod maga körül, úgy ordít, hogy hangja kiharsog az uccára. Az udvaron vonit a kutya. A pálinkaszagu szerenádt felveri a falu csendjét.

— Maga utósó... összeaggya magát mindenki... piszkos, piszkos!...

A hervadó asszony hápog, izzad, rémildözik. Már nem felel vissza, fél attól, hogy fölfigyelnek a szomszédok.

— Nyughass!... Nesze, vidd mán!... Nesze!...

Kinyitja a szekrényt és a középső polcra, a vánkoscihák alól bankókat kaparász elő. Talán százezer koronát. Felét sem éri, mint egy békebeli huszas. Egyre boldogabb a helyzet, milliókba megy a számolás.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 10880—1931. serv. econ.

ARLEJTESI HIRDETMEY

Huszonkét, három hónapon belül szállítandó taxi-autó beszerzése céljából folyó évi június hó 30-án délelőti 8—10 órákor a városi gazdasági ügyosztály irodájában egy nyilvános árlejtés, írásbeli, bélyeggel ellátott ajánl.okkal. (lepecsézelt borítékban), fog tartatni, a nyilvános számvitelről szóló törvény 88—110 cikkeinek alkalmazásával.

Az ajánlattevők kötelesek az ajánlatokkal egyidejűleg az ajánlott ár 5 százalékát óvadékképpen letenni.

A részletes feltételek, (általánosak és különlegesek), a városi közüzemek ügyosztályánál betekintheők, ugyanott a közelebbi szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Brasov, la 9. Maiu 1931.

Primar:

Culeanu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6, vastag betűkből 12 lej Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzteri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej 50 szori megjelenésnél 2 lej

Véte-eladás

Jókarban levő kaszálogép, 2 szecsavágó és eke eladó. Horváth Rink. Egy pénzszekrény a Korona-patikában. Sft. Gheorghe 12934

Fagylalkészítő gép, fagylalt jégsszekrény és fagylalt felszerelési cikkek. használt vagy új, megvételre kerestetik. Európa kávéház. Brassó. 12915

Eladó Mayerhoffer gyártmányú jókarban levő komplett KENYERGYARBERENDEZÉS. Ajánlatok Taub Hirlapirodába. Carei. 12957

Olcsón eladó 4 darab nagy férfiszabó gép. Brassó, Str. Rovine 4. 12973

Allást nyer

Megélhetést biztosítunk intelligens egyéneknek, jól jövedelmező melléklfoglalkozással. Cimeket választbelyeggel „Vindobona” jelígre a brassói kiadoba kérünk. 12657

Úgyes varróleányt keres Todor Berta. Molnárné. Brassó. Román-templom-ucca 16. 12970

Keresünk három nyelvet beszélő intelligens segédet. Wachtel és Braun Brassó, Kapu-ucca 33. 12978

Kerese azonnalra egy kisasszonyt 2 gyermek mellé. Blatt, Brassó, Kapu-ucca 38. 12976

Lakás

HOTEL CENTRAL ARAD a város központjában. Modern, elegáns, olcsó! Árkedvezmény! 12892

KERESEK KÉTSZOBAS, fürdőszobás, egészséges lakást, lehetőleg nem messze a Belvárostól. Kertes házak előnyben. Cimeket „Pontos fizető, állandó lakó” jelígre a brassói kiadoba kérek. 12909

Intelligens nő kényelmes otthont találhat, esetleg ellátással. Brassó, Kapu-ucca 23. emelet. 12972

KOLONBEJARATU, napo butorozott szobát keresek, lehetőleg fürdőszobahasználattal kis családnál, mérsékelt árért. Pontos fizető jelígre. 12966

Véves

Cukrász-segéd, jó munkás azonnali belépésre állást keres. Szabó, Selens, jud. Bihar. 12979

Több mint 10000 asszony biznyítja, hogy a Biri néni szakácskönyvének nincsen párja ennek segítségével a háztartás felannyi gondtal és költséggel jár. Kemény kötésben 130 lej. Csak ezt fogadja el!

Csak egy lehetősége van arra, hogy gyorsan és előnyösen házasságot kössön. Forduljon bizalommal BIZONY FERENC házasság közvetítőirodához, Timisoara L. Pe 6-utca 2. Előlevezésben vagy nos leányok és uriaszonyok. Vagyonos és előkelő társadalmi állásu urak. 12975

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő

a BRASSOI LAPOK nyomdavidallatának kiadása és cenzúrája, Brassóban.

Brasov—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon: 1-77 és 82. Interurban: (szerk és kiadóhivatal) 1-77 és 82. Bucuresti Bukarest I, Bulevardul Schitu Magureanu 21. Telefonszám 363—64.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10), negyedévre 30), félvévre 60), évente 120) lej. Magyarországra negyedévre 14, félvévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félvévre 820, évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET teivesznek a kiadóhivatalos, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratu Traian I (Halmágyi Pál) — Oás: Str. S. Barnușu 10 (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creangă 2 (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegyék részére Kolozsvár: Str. Duba ariilor 7. (vot Timár-ucca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Beniamin Arpad — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jivă 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papo Géza-ucca 15. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyár- és Maros, Igrus-ucca 4 (Halmágyi Pál) — Torla: Str. Reale (erdő) 25 (Deas Lószel) Megbízások elvételére és fizetések átvételére menti, helyi megbízottakon kívül a köv. közponi megbízottak vannak feljósítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

Footballabdák I-a

1/150, 2/200, 3/250, 4/300 gummival

5 mecs labda **410**—

Viszonteladóknek kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Ca-rol (Kapu-ucca) 36.